

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про охорону прав на сорти рослин

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 21, ст.218)

*{Вводиться в дію Постановою ВР
№ 3117-XII від 21.04.93, ВВР, 1993, № 21, ст.219}*

*{В редакції Закону
№ 2986-III від 17.01.2002, ВВР, 2002, № 23, ст.163}*

*{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 311-V від 02.11.2006, ВВР, 2007, № 1, ст.1
№ 2592-VI від 07.10.2010, ВВР, 2011, № 10, ст.63
№ 5462-VI від 16.10.2012, ВВР, 2014, № 6-7, ст.80}*

*{Щодо втрати чинності Закону № 2592-VI від 07.10.2010 додатково див. Закон
№ 763-VII від 23.02.2014, ВВР, 2014, № 12, ст.189}*

*{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 864-VIII від 08.12.2015, ВВР, 2016, № 4, ст.39
№ 2530-VIII від 06.09.2018, ВВР, 2018, № 41, ст.320
№ 124-IX від 20.09.2019, ВВР, 2019, № 46, ст.295
№ 2763-IX від 16.11.2022
№ 2801-IX від 01.12.2022}*

{У тексті Закону слово "Установа" в усіх відмінках замінено словами "Уповноважений орган" у відповідному відмінку згідно із Законом № 5462-VI від 16.10.2012}

{У тексті Закону слова "Уповноважений орган" в усіх відмінках замінено словами "Компетентний орган" у відповідному відмінку згідно із Законом № 864-VIII від 08.12.2015}

Цей Закон регулює майнові і особисті немайнові відносини, що виникають у зв'язку з набуттям, здійсненням та захистом прав інтелектуальної власності на сорти рослин.

{Прембула в редакції Закону № 311-V від 02.11.2006}

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

автор сорту - фізична особа, яка безпосередньо вивела, винайшла чи поліпшила сорт;

авторська винагорода - плата автору сорту за виведення, винайдення чи поліпшення сорту, що сплачується відповідно до умов договору;

база даних сортів - автоматизована інформаційна система, яка складається із системи взаємопов'язаних електронних ресурсів та/або реєстрів. Така система містить визначені цим Законом відомості про сорти, дії та статус за заявкою на сорт і забезпечує технічні можливості для зберігання, надання доступу до наявної інформації та здійснення процедури державної реєстрації сорту та прав на сорт за допомогою електронних сервісів;

база даних Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин (Union internationale pour la Protection des Obtentions Vegetales" (далі - UPOV) - відомості про заявки на сорти рослин, надані договірними сторонами [Конвенції](#) та опубліковані на офіційному веб-сайті Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин;

батьківські компоненти - сорти рослин, які є складовими частинами гібрида першого покоління (інбредна лінія, гібрид), що використовуються для його виведення або відтворення;

ботанічний таксон - таксономічна категорія, встановлена для відособленої групи рослин, споріднених між собою спільністю ознак, властивостей;

використання сорту - здійснення однієї або більше дій щодо насіння та/або садивного матеріалу сорту:

виробництво, відтворення та/або доведення до кондиції з метою розмноження;

пропонування до продажу, продаж та/або інший комерційний обіг;

вивезення за межі митної території України або ввезення на митну територію України, а також зберігання для будь-якої із зазначених цілей;

договірна сторона Конвенції - держава чи міжурядова організація, що приєдналася до [Міжнародної конвенції з охорони нових сортів рослин](#), укладеної 2 грудня 1961 року в м. Женеві, з урахуванням змін, внесених Додатковими актами від 10 листопада 1972 року, 23 жовтня 1978 року і 19 березня 1991 року;

державна реєстрація прав на сорт - офіційне визнання і засвідчення державою фактів виникнення, припинення та у випадках, встановлених законом, передачі прав інтелектуальної власності на сорт шляхом внесення відповідних відомостей до Державного реєстру патентів на сорти рослин на підставі рішення Компетентного органу про державну реєстрацію прав на сорт у порядку, встановленому цим Законом;

державна реєстрація сорту - офіційне визнання і засвідчення державою права на поширення сорту шляхом внесення відповідних відомостей про сорт до Державного

реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, на підставі рішення Компетентного органу про державну реєстрацію сорту в порядку, встановленому цим Законом;

Державний реєстр патентів на сорти рослин (далі - Реєстр патентів) - офіційний перелік сортів, майнові права інтелектуальної власності на які засвідчено патентами на сорти, та відомостей з патентів про такі сорти;

Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні (далі - Реєстр сортів), - офіційний перелік сортів, придатних для поширення в Україні;

експертний висновок за заявкою на сорт (далі - експертний висновок) - документально оформлені результати кваліфікаційної експертизи сорту для прийняття рішення про державну реєстрацію прав на сорт та/або державну реєстрацію сорту або про відмову у державній реєстрації прав на сорт та/або у державній реєстрації сорту;

експертний заклад - підприємство, установа або організація, уповноважені Компетентним органом на виконання окремих повноважень у сфері охорони прав на сорти рослин відповідно до цього Закону;

заявник - особа, яка подала заявку на сорт та/або набула прав заявника у встановленому законом порядку;

об'єкт заявки на сорт - сорт рослин, щодо якого подано заявку;

офіційний зразок - посадковий матеріал, що надається для довготривалого зберігання, а також у цілях встановлення збереженості характеристик сорту у порядку, встановленому Компетентним органом;

офіційні джерела інформації про заявки на сорт та сорти рослин - офіційні видання, відомості, опубліковані на веб-сайтах Компетентного органу та експертного закладу, відомості, опубліковані в Реєстрі заявок, Реєстрі патентів, Реєстрі сортів, Реєстрі представників з питань інтелектуальної власності на сорти рослин;

підтримувач сорту - особа, яка без набуття прав інтелектуальної власності на сорт забезпечує збереженість сорту шляхом підтримання ознак, визначених під час державної реєстрації сорту, і яка поширює сорт, що є сортом суспільного надбання або загальнопоширеним сортом, або поширює сорт в інших визначених цим Законом випадках;

посадковий матеріал - насіння або садивний матеріал, що вважається придатним для відтворення цілісних рослин;

представник - особа, яка діє в інтересах заявника та/або інших суб'єктів прав щодо сорту з метою виконання будь-яких юридичних дій, право на вчинення яких вона набула на підставі правочину або закону;

Реєстр заявок - перелік офіційних відомостей про заявки на сорт, що ведеться в електронній формі;

Реєстр представників з питань інтелектуальної власності на сорти рослин (далі - Реєстр представників) - офіційний список осіб, які виступають від імені авторів сорту,

селекціонерів, заявників, володільців патентів, власників майнового права на поширення сорту, підтримувачів сорту;

селекціонер - особа, яка вивела, винайшла чи поліпшила сорт; особа, яка має або мала трудові чи цивільно-правові відносини з особою, яка вивела, винайшла чи поліпшила сорт (роботодавець, замовник), пов'язані з виведенням, винайденням чи поліпшенням сорту; особа, яка є правонаступником (спадкоємцем) зазначених осіб;

сорт рослин (далі - сорт) - окрема група рослин (клон, лінія, гібрид першого покоління, популяція) у рамках нижчого з відомих ботанічних таксонів (рід, вид, різновидність) незалежно від того, чи задовольняє вона умови виникнення правової охорони, яку можна визначити ступенем прояву ознак, що є результатом діяльності відповідного генотипу або комбінації генотипів, відрізнити від будь-якої іншої групи рослин ступенем прояву принаймні однієї із зазначених ознак і розглядати як єдине ціле з погляду її придатності для відтворення в незміненому вигляді.

{Стаття 1 із змінами, внесеними згідно із Законами № 311-V від 02.11.2006, № 5462-VI від 16.10.2012; в редакції Законів № 864-VIII від 08.12.2015, № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 2. Законодавство України про охорону прав на сорти рослин

{Назва статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом № 864-VIII від 08.12.2015}

Законодавство України про права на сорти рослин базується на Конституції України та складається із Цивільного кодексу України, цього Закону, міжнародних договорів у сфері охорони прав на сорти рослин, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до них.

{Текст статті 2 в редакції Закону № 311-V від 02.11.2006}

Стаття 3. Сфера дії Закону

Цей Закон застосовується щодо сортів усіх родів і видів рослин.

Норми цього Закону щодо визначення придатності сорту для поширення в Україні, майнового права на поширення сорту в Україні не застосовуються до сортів рослин, які використовуються в декоративних цілях.

{Стаття 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 3¹. Суб'єкти прав щодо сорту

Суб'єктами прав щодо сорту є:

- 1) автор;
- 2) селекціонер;
- 3) інші особи, які набули права на сорт за законом або правочином.

{Закон доповнено статтею 3¹ згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 4. Застосування норм міжнародних договорів

Якщо у міжнародному договорі, згода на обов'язковість якого в Україні надана Верховною Радою України, містяться інші правила, ніж ті, що встановлені цим Законом та прийнятими відповідно до нього нормативно-правовими актами, то застосовуються правила міжнародного договору.

{Стаття 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 864-VIII від 08.12.2015}

Стаття 5. Права іноземних осіб та осіб без громадянства

Іноземні особи та особи без громадянства набувають прав на сорт та користуються охороною таких прав відповідно до цього Закону нарівні з громадянами та юридичними особами України, крім випадків, прямо передбачених цим Законом, іншими законодавчими актами України або міжнародними договорами України.

{Текст статті 5 в редакції Закону № 311-V від 02.11.2006; із змінами, внесеними згідно із Законом № 864-VIII від 08.12.2015; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 6. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері охорони прав на сорти

1. Кабінет Міністрів України:

спрямовує і координує роботу центральних органів виконавчої влади щодо виконання цього Закону;

видає нормативно-правові акти з питань охорони прав на сорти рослин;

організовує міжнародне співробітництво з питань охорони прав на сорти рослин;

утворює консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи для забезпечення ефективності реалізації своїх повноважень у сфері охорони прав на сорти рослин із забезпечення конституційних прав і свобод громадян України щодо регулювання їхніх майнових і немайнових відносин, що виникають у зв'язку з набуттям, здійсненням та захистом інтелектуальної власності на сорти рослин;

визначає порядок ведення Реєстру заявок, Реєстру патентів, Реєстру сортів, Реєстру представників;

{Абзац шостий частини першої статті 6 в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

визначає розмір та порядок сплати зборів за дії, пов'язані із забезпеченням виконання повноважень у сфері охорони прав на сорти рослин;

{Частину першу статті 6 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2763-IX від 16.11.2022}

здійснює інші повноваження, визначені цим Законом.

{Стаття 6 із змінами, внесеними згідно із Законами № 311-V від 02.11.2006, № 2592-VI від 07.10.2010; в редакції Закону № 864-VIII від 08.12.2015}

Стаття 7. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного нагляду (контролю) у сфері охорони прав на сорти рослин (Контролюючого органу)

1. Контролюючий орган організовує та здійснює державний нагляд (контроль) у частині охорони прав на сорти рослин за:

дотриманням юридичними та фізичними особами вимог законодавства з охорони прав на сорти рослин у сфері виробництва, використання, зберігання, реалізації та розмноження сортів рослин;

веденням первинного насінництва власниками майнових прав інтелектуальної власності та підтримувачами сортів рослин;

розглядом заявки на сорт і проведенням кваліфікаційної експертизи сорту;

{Абзац четвертий частини першої статті 7 в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

ввезенням в Україну садивного матеріалу (насіння) незареєстрованих в Україні сортів рослин;

дотриманням прав, передбачених цим Законом;

{Абзац шостий частини першої статті 7 в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

здійснює інші повноваження, визначені цим Законом.

{Стаття 7 в редакції Законів № 5462-VI від 16.10.2012, № 864-VIII від 08.12.2015}

Стаття 8. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони прав на сорти рослин (Компетентного органу)

1. Компетентний орган:

забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері охорони прав на сорти рослин;

забезпечує розвиток наукового та матеріально-технічного потенціалу у сфері охорони прав на сорти рослин;

узгоджує формування і виконання міжнародних науково-технічних програм і проєктів у сфері охорони прав на сорти рослин за спільними міжурядовими, міжвідомчими та іншими договорами;

сприяє розвитку інноваційної діяльності у сфері сортовивчення та охорони прав на сорти рослин;

надає державне замовлення на проведення науково-технічної експертизи у сфері охорони прав на сорти рослин;

узагальнює практику застосування законодавства про охорону прав на сорти рослин, розробляє пропозиції щодо його вдосконалення;

забезпечує приймання і реєстрацію заявок на сорти, їх розгляд, проведення кваліфікаційної експертизи сорту та приймає рішення про державну реєстрацію прав на сорт та/або державну реєстрацію сорту або про відмову у державній реєстрації прав на сорт та/або у державній реєстрації сорту;

забезпечує встановлення пріоритету за заявкою, ухвалення назви сорту, перевірку відомостей заявки та матеріалів заявки;

здійснює державну реєстрацію прав на сорт та державну реєстрацію сорту;

надає завдання експертному закладу на виконання окремих експертних дій щодо розгляду заявки на сорт та/або проведення кваліфікаційної експертизи сорту;

забезпечує формування та ведення бази даних сортів;

уповноважує підприємства, установи або організації на виконання окремих повноважень у сфері охорони прав на сорти рослин відповідно до цього Закону;

видає патенти на сорти рослин, свідоцтва про авторство на сорти рослин, свідоцтва про державну реєстрацію сортів рослин;

забезпечує ведення Реєстру заявок, Реєстру патентів, Реєстру сортів, Реєстру представників;

організовує перевірку збереженості сортів;

забезпечує опублікування офіційних відомостей про заявки на сорти, про державну реєстрацію сорту, про державну реєстрацію прав на сорти, про видані патенти на сорти рослин, свідоцтва про авторство на сорти рослин, свідоцтва про державну реєстрацію сортів рослин;

забезпечує випуск офіційного видання про сорти, придатні для поширення в Україні;

забезпечує опублікування офіційних відомостей про видачу дозволу (ліцензії) на використання сорту та щодо державної реєстрації передачі (відчуження) майнових прав інтелектуальної власності на сорт;

здійснює контроль за діяльністю експертного закладу в частині виконання умов уповноваження на виконання окремих повноважень у сфері охорони прав на сорти рослин;

здійснює міжнародне співробітництво у сфері правової охорони сортів рослин і представляє інтереси України з питань охорони прав на сорти рослин у міжнародних організаціях відповідно до законодавства;

організовує інформаційну та видавничу діяльність у сфері охорони прав на сорти рослин;

організовує науково-дослідні роботи, затверджує програми науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт у сфері охорони прав на сорти рослин;

організовує роботу щодо підготовки, перепідготовки та атестації кадрів (персоналу) державної системи охорони прав на сорти рослин;

затверджує методики та порядок проведення дореєстраційного та післяреєстраційного вивчення сортів;

затверджує методику проведення кваліфікаційної експертизи сорту, визначає перелік родів і видів рослин, сорти яких проходять кваліфікаційну експертизу в експертних

зкладах, інші вимоги кваліфікаційної експертизи, програм науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт у сфері охорони прав на сорти рослин;

затверджує нормативно-правові акти та інші документи щодо розгляду заявок на сорти, проведення кваліфікаційної експертизи;

організовує та бере участь у міжнародних заходах наукового спрямування (форуми, симпозиуми, конференції тощо), координує участь наукових установ у діяльності іноземних та міжнародних наукових товариств, асоціацій і союзів на правах їх членів у сфері інтелектуальної власності на сорти рослин;

здійснює інші повноваження, визначені цим Законом.

{Стаття 8 із змінами, внесеними згідно із Законами № 311-V від 02.11.2006, № 2592-VI від 07.10.2010; в редакції Закону № 864-VIII від 08.12.2015; із змінами, внесеними згідно із Законом № 124-IX від 20.09.2019; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 9. Уповноваження підприємств, установ, організацій на виконання окремих повноважень у сфері охорони прав на сорти рослин

1. Компетентний орган може уповноважувати підприємства, установи, організації на виконання окремих повноважень у сфері прав на сорти рослин, закріплених цим Законом за Компетентним органом, за умови що таке підприємство, установа, організація відповідає таким вимогам:

є юридичною особою - резидентом України;

може підтвердити відповідний рівень компетентності;

має достатню кількість персоналу відповідної кваліфікації, який працює на постійній основі;

не є суб'єктом насінництва та розсадництва;

не використовує матеріальні ресурси заявника;

має у своїй структурі акредитовані лабораторії, необхідні для виконання окремих повноважень у сфері охорони прав на сорти рослин;

має статус наукової установи;

має систему управління якістю, у тому числі опис структури та процесу проведення кваліфікаційної експертизи, затверджений Компетентним органом;

не має конфлікту інтересів щодо об'єкта заявки на сорт;

здійснює виконання повноважень у сфері охорони прав на сорти рослин за адресами об'єктів експертного закладу, його філій або відокремлених підрозділів, які зазначені у рішенні Компетентного органу щодо уповноваження. Залучення третіх осіб до виконання повноважень у сфері охорони прав на сорти рослин допускається у порядку, встановленому Компетентним органом;

має належну інформаційну, матеріально-технічну базу та інші об'єкти інфраструктури, необхідні для виконання повноважень у сфері прав на сорти рослин, на виконання яких надається уповноваження.

2. Порядок підтвердження підприємствами, установами, організаціями відповідного рівня компетентності, вимоги щодо достатньої кількості персоналу відповідної кваліфікації, який працює на постійній основі, вимоги до матеріальних та фінансових ресурсів, акредитованих лабораторій та системи управління якістю, перелік документів, необхідних для отримання уповноваження, та порядок їх подання затверджуються Компетентним органом.

3. У разі прийняття рішення про уповноваження підприємства, установи, організації Компетентний орган видає організаційно-розпорядчий акт, в якому зазначаються:

найменування юридичної особи, яку уповноважено на виконання окремих повноважень Компетентного органу;

строк уповноваження;

перелік та вимоги до виконання повноважень у сфері прав на сорти рослин, на виконання яких надається уповноваження, та порядок контролю за їх виконанням;

умови, за яких уповноваження може бути припинено або відкликано;

перелік об'єктів експертного закладу із зазначенням їх адрес, його філій або відокремлених підрозділів, за якими здійснюється виконання окремих повноважень Компетентного органу;

порядок координації дій Компетентного органу та експертного закладу.

4. Експертні заклади регулярно, а також за запитом Компетентного органу звітують про результати своєї діяльності у сфері охорони прав на сорти рослин, стан виконання рішень, доручень та інших нормативно-розпорядчих актів Компетентного органу, у тому числі щодо дотримання визначених строків їх виконання.

Порядок контролю, подання звітів та їх перелік встановлюються Компетентним органом.

5. Компетентний орган щороку проводить контроль діяльності експертного закладу з питань виконання окремих повноважень у сфері охорони прав на сорти рослин. У разі виявлення за результатами контролю порушень Компетентний орган встановлює строк для їх усунення. Якщо експертний заклад не вживає заходів для усунення таких порушень протягом встановленого строку, Компетентний орган відкликає уповноваження експертного закладу.

6. Компетентний орган оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті організаційно-розпорядчий акт про уповноваження експертного закладу не пізніше наступного дня після його прийняття, а також перелік експертних закладів, уповноважених на виконання окремих повноважень у сфері охорони прав на сорти рослин.

7. Експертні заклади не можуть бути уповноважені Компетентним органом на виконання повноважень щодо:

прийняття рішень про державну реєстрацію прав на сорт та/або державну реєстрацію сорту або про відмову у державній реєстрації прав на сорт та/або у державній реєстрації сорту;

видачі охоронних документів, що засвідчують права на сорт;

надання державного замовлення на проведення науково-технічної експертизи у сфері охорони прав на сорти рослин;

представництва інтересів України з питань охорони прав на сорти рослин у міжнародних організаціях.

8. Експертні заклади, що не входять до сфери управління Компетентного органу, не можуть:

бути уповноважені на проведення кваліфікаційної експертизи сорту на відмінність, однорідність та стабільність;

мати доступ до технічної анкети сорту та іншої інформації, що є конфіденційною.

{Стаття 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006; в редакції Законів № 5462-VI від 16.10.2012, № 864-VIII від 08.12.2015; із змінами, внесеними згідно із Законом № 124-IX від 20.09.2019; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 9¹. База даних сортів та реєстри

1. База даних сортів та реєстри, передбачені цим Законом, є державною власністю, підлягають довічному зберіганню та ведуться за рахунок коштів державного бюджету з метою комплексного інтегрування відомостей про сорти та права на них.

2. Держателем та адміністратором бази даних сортів, реєстрів, передбачених цим Законом, є Компетентний орган, який забезпечує безоплатний і відкритий доступ до їх відомостей, крім інформації, що є конфіденційною.

3. Електронні сервіси бази даних сортів повинні забезпечувати можливість заявників та осіб, які набули права на сорт, доступу до особистого електронного кабінету та управління своїм профілем.

4. База даних сортів має статус офіційного видання і офіційного джерела інформації про заявки на сорт та відомостей щодо їх правового статусу.

5. Порядок ведення та адміністрування бази даних сортів, реєстрів, передбачених цим Законом, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

{Розділ I доповнено статтею 9¹ згідно із Законом № 2763-IX від 16.11.2022}

Розділ II УМОВИ НАБУТТЯ ПРАВ НА СОРТ

{Назва розділу II в редакції Законів № 311-V від 02.11.2006, № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 10. Права на сорт

1. Згідно з цим Законом можуть набуватися такі права на сорт:

особисті немайнові права інтелектуальної власності на сорт, що засвідчуються державною реєстрацією;

майнові права інтелектуальної власності на сорт, що засвідчуються патентом на сорт рослин;

майнове право на поширення сорту, що засвідчується державною реєстрацією.

2. Права на сорт, зазначені у цій статті, набуваються на сорт, для якого ухвалена назва та який відповідає умовам та критеріям, визначеним цим Законом.

{Стаття 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 11. Критерії придатності сорту для набуття прав інтелектуальної власності на нього

1. Різновидами сорту, на які можуть набуватися права, є клон, інбредна лінія, гібрид першого покоління, популяція.

2. Сорт вважається придатним для набуття прав на нього як на об'єкт інтелектуальної власності, якщо за проявом ознак, породжених певним генотипом чи певною комбінацією генотипів, він є новим, відмінним, однорідним та стабільним.

3. Сорт вважається новим, якщо до дати, на яку заявка на сорт вважається поданою, заявник чи інша особа за його дозволом не продавали чи в будь-який інший спосіб не передавали матеріал сорту для комерційного обігу:

а) на території України - за один рік до цієї дати;

б) на території іншої держави: щодо деревних та чагарникових культур і винограду - за шість років до цієї дати; щодо рослин інших видів - за чотири роки до цієї дати.

4. Новизна сорту не втрачається, якщо будь-який його матеріал продавався чи в будь-який інший спосіб передавався, у тому числі до визначених пунктами "а" і "б" частини третьої цієї статті дат:

а) із зловживанням на шкоду заявнику;

б) на виконання договору про передачу права на подання заявки на сорт;

в) на виконання договору про розмноження відтворювального матеріалу сорту або під час проведення кваліфікаційної експертизи на відмінність, однорідність, стабільність, експертизи на придатність сорту для поширення, за умови що зібраний внаслідок цього матеріал передавався лише заявникові і не використовувався для виробництва відтворювального матеріалу сорту;

г) на виконання визначених законодавством заходів, зокрема у сфері біологічної безпеки, або внесення сорту до Реєстру сортів;

г) як побічний або надлишковий продукт, отриманий під час створення чи поліпшення сорту, або у передбачених пунктами "в" і "г" цієї частини випадках без посилання на сорт, лише для споживання;

д) для цілей демонстрації сорту на офіційній або офіційно визнаній виставці чи ярмарку.

5. Сорти родів і видів рослин, на які право власності відповідно до **пункту 2** розділу IX цього Закону було обмежено, можуть бути визнані придатними для правової охорони без дотримання вимог **частини третьої** цієї статті. При цьому дата пріоритету встановлюється за датою надходження до Компетентного органу заявки на сорт.

Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт встановлено **статтею 41** цього Закону.

6. Сорт відповідає умові відмінності, якщо за проявом його ознак він чітко відрізняється від будь-якого іншого сорту, загальновідомого до дати, на яку заявка на цей сорт вважається поданою.

Сорт, що протиставляється заявленому, вважається загальновідомим, якщо на дату подання заявки на цей сорт:

а) сорту надана правова охорона та/або він внесений до офіційного реєстру сортів будь-якої договірної сторони **Конвенції**;

б) подана заявка з метою надання правової охорони та/або внесення до офіційного реєстру сортів рослин у будь-якій договірній стороні **Конвенції**, за умови що за заявкою прийнято рішення про надання правової охорони або про внесення сорту до реєстру.

7. Сорт вважається однорідним, якщо з урахуванням особливостей розмноження всі рослини цього сорту залишаються достатньо схожими (однорідними) за основними ознаками, зазначеними в описі сорту.

8. Сорт вважається стабільним, якщо його основні ознаки, зазначені в описі сорту, залишаються незмінними після неодноразового розмноження, а в разі особливого циклу розмноження - в кінці кожного циклу.

9. Державна реєстрація прав на сорт не залежить від додаткових умов, що відрізняються від зазначених у цій статті, якщо назву сорту ухвалено відповідно до **статті 13** цього Закону та заявником дотримано всі вимоги, передбачені цим Законом, у тому числі сплачено необхідні збори.

{Стаття 11 із змінами, внесеними згідно із Законами № 311-V від 02.11.2006, № 864-VIII від 08.12.2015; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 12. Умови державної реєстрації сорту

1. Державна реєстрація сорту здійснюється якщо:

- а) сорт є відмінним, однорідним та стабільним;
- б) ухвалена назва сорту;
- в) сорт придатний для поширення в Україні.

2. Державна реєстрація сорту, який використовується як батьківський компонент, здійснюється, якщо:

- а) сорт є відмінним, однорідним та стабільним;
- б) ухвалена назва сорту.

3. Державна реєстрація сортів, зареєстрованих у державах - членах Європейського Союзу та/або у Сполучених Штатах Америки (далі - сорти, зареєстровані в ЄС та/або США), на вимогу заявника здійснюється без проведення кваліфікаційної експертизи. Підтвердженням реєстрації сорту в ЄС та/або США є відомості загального переліку (каталогу) сортів ЄС та/або відомості UPOV. Зазначені відомості отримуються Компетентним органом самостійно та не потребують додаткового підтвердження заявником.

{Текст статті 12 в редакції Закону № 311-V від 02.11.2006; стаття 12 в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 13. Назва сорту

1. Назва сорту повинна однозначно його ідентифікувати і відрізнятися від назви будь-якого іншого сорту, існуючого в Україні та/або іншій договірній стороні **Конвенції**, того самого чи спорідненого виду.

2. Назва сорту включає його родове чи видове позначення і власну назву.

3. Власна назва може бути представлена будь-яким словом, комбінацією слів, комбінацією слів і цифр або комбінацією літер і цифр.

У заявці на сорт рослин заявник зазначає назву сорту українською мовою та її транслітерацію латиницею.

4. Назва сорту не повинна:

а) суперечити принципам гуманності і моралі;

б) складатися тільки із цифр, крім випадків, якщо це відповідає усталеній практиці найменування сортів, чи складатися виключно із знаків чи зазначень, які вказують на вид, групу стиглості, якість, призначення, цінність, походження або технологію вирощування;

в) вводити в оману або давати хибне уявлення про характеристики, цінність, географічне походження сорту, а також про автора сорту, селекціонера чи іншу заінтересовану особу;

г) бути тотожною чи подібною настільки, що її можна сплутати з назвою іншого сорту, права на який набуті в Україні та/або іншій договірній стороні **Конвенції**.

5. Сорт повинен пропонуватися в Україні та в інших договірних сторонах **Конвенції** під тією самою назвою, крім випадку, якщо така назва є неприйнятною на території України.

Запропонована заявником назва сорту публікується в офіційному виданні. Про неї інформуються компетентні органи всіх договірних сторін **Конвенції** шляхом внесення відповідних відомостей до бази даних UPOV.

6. Будь-які права, пов'язані з ухваленою назвою сорту, не повинні перешкоджати її вільному використанню у зв'язку з таким сортом, навіть після закінчення строку правової охорони цього сорту.

7. Компетентний орган ухвалює запропоновану заявником назву сорту на підставі висновку про відповідність її вимогам, встановленим цим Законом. Заявнику надсилається висновок про ухвалення назви сорту.

8. Якщо на момент подання заявки на сорт назву сорту не запропоновано, заявник зобов'язаний запропонувати назву сорту для її ухвалення не пізніше 30 днів з дня отримання експертного висновку.

9. У разі виявлення невідповідності запропонованої назви сорту вимогам, встановленим цим Законом, заявнику надсилається висновок з обґрунтуванням невідповідності запропонованої назви сорту.

10. Будь-яка особа може подати до Компетентного органу вмотивоване заперечення щодо запропонованої назви сорту протягом трьох місяців з дати її опублікування в офіційному виданні. Копія такого заперечення направляється заявнику.

11. Заявник зобов'язаний надати мотивовану відповідь на висновок з обґрунтуванням невідповідності запропонованої назви сорту або заперечення щодо запропонованої назви сорту протягом трьох місяців з дати одержання висновку. Він може спростувати висновок або заперечення та залишити запроповану назву сорту без змін або запропонувати для ухвалення іншу назву сорту. Зазначений строк може бути продовжений до шести місяців, за умови сплати відповідного збору.

12. Запропонована заявником інша назва сорту публікується в офіційному виданні, про неї інформуються всі компетентні органи договірних сторін [Конвенції](#) шляхом внесення відповідних відомостей до бази даних UPOV. Ухвалення іншої назви сорту проводиться у тому самому порядку, що й запропонованої раніше назви сорту.

13. За результатами розгляду мотивованої відповіді на висновок або заперечення заявнику та/або особі, яка подала заперечення, надсилається висновок.

14. За клопотанням заявника ухваленою Компетентним органом назву сорту може бути змінено, за умови подання клопотання не пізніше 10 днів після отримання експертного висновку та сплати відповідного збору.

15. Ухвалена назва сорту затверджується рішенням про державну реєстрацію сорту та/або державну реєстрацію прав на сорт. Про ухваленою назву сорту інформуються компетентні органи всіх договірних сторін [Конвенції](#) шляхом опублікування відомостей щодо сорту в базі даних UPOV.

16. Після затвердження назви сорту рішенням про державну реєстрацію сорту та/або державну реєстрацію прав на сорт її зміна можлива у разі, якщо встановлено, що назва сорту більше не відповідає вимогам, визначеним цією статтею, здійснено зміну назви сорту в іншій договірній стороні [Конвенції](#) або на підставі рішення суду.

Компетентний орган надає володільцю патенту або власнику майнового права на поширення сорту можливість запропонувати нову назву сорту відповідно до цієї статті, за умови сплати відповідного збору.

17. У разі зміни назви сорту після її затвердження, якщо здійснено зміну назви сорту в іншій договірній стороні [Конвенції](#), володільць патенту має право встановити заборону на

використання попередньої назви сорту як назви сорту інших заявників на період не більше п'яти років, за умови сплати відповідного збору, про що подає клопотання до Компетентного органу. Інформація про встановлення такої заборони публікується в офіційному виданні.

{Стаття 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 14. Придатність сорту для поширення в Україні

Сорт вважається придатним для поширення в Україні, якщо він відмінний, однорідний та стабільний, може бути використаний для задоволення потреб суспільства і не заборонений для поширення з підстав загрози життю і здоров'ю людей, нанесення шкоди тваринному і рослинному світу, збереженню довкілля. **Критерії заборони поширення сортів в Україні** розробляються Компетентним органом і затверджуються Кабінетом Міністрів України.

{Стаття 14 із змінами, внесеними згідно із Законами № 311-V від 02.11.2006, № 5462-VI від 16.10.2012, № 864-VIII від 08.12.2015}

Розділ III ПОРЯДОК НАБУТТЯ ПРАВ НА СОРТ

{Назва розділу III в редакції Законів № 311-V від 02.11.2006, № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 15. Загальні положення порядку набуття прав на сорт

1. Права інтелектуальної власності на сорт набуваються в Україні шляхом подання і розгляду заявки на сорт, ухвалення назви сорту, встановлення новизни сорту, проведення кваліфікаційної експертизи сорту та державної реєстрації прав на сорт.

Майнове право на поширення сорту набувається в Україні шляхом подання і розгляду заявки на сорт, ухвалення назви сорту, а у випадках, передбачених цим Законом, - проведення кваліфікаційної експертизи сорту та державної реєстрації сорту.

2. Набуття прав на сорт в іноземних державах здійснюється незалежно від набуття таких прав в Україні.

3. Від імені автора сорту, селекціонера, заявника, володільця патенту, власника майнового права на поширення сорту, підтримувача сорту у відносинах, що регулюються цим Законом, можуть виступати представник (представники) або представник (представники) з питань інтелектуальної власності, зареєстровані відповідно до положення про них, затвердженого Кабінетом Міністрів України. У такому разі відносини з представником вважаються відносинами відповідно з автором сорту, селекціонером, заявником, володільцем патенту, власником майнового права на поширення сорту, підтримувачем сорту.

4. З дати подання заявки на сорт та до моменту прийняття рішення про державну реєстрацію прав на сорт та/або державну реєстрацію сорту або про відмову у державній реєстрації прав на сорт та/або у державній реєстрації сорту заявник має право передати іншій особі право на отримання прав на сорт на підставі договору.

{Стаття 15 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006; в редакції Законів № 864-VIII від 08.12.2015, № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 16. Право селекціонера

1. Право на подання заявки на сорт належить будь-якій особі, яка може вважатися селекціонером цього сорту.

2. Якщо сорт створено автором сорту у зв'язку з виконанням трудового договору (контракту) чи договору про створення сорту за замовленням, право на подання заявки на сорт, якщо трудовим договором (контрактом) чи договором про створення сорту за замовленням не передбачено інше, належить роботодавцю (замовнику) як селекціонеру.

У такому разі достатнім підтвердженням права роботодавця (замовника) на подання заявки на сорт є відмітка в заявці, що сорт створено у зв'язку з виконанням трудового договору (контракту) чи договору про створення сорту за замовленням.

Селекціонер може передати право на подання заявки на сорт відповідно до закону або договору.

3. Якщо сорт створили спільно кілька селекціонерів, вони мають право на подання спільної заявки на сорт, якщо інше не передбачено договором між ними. Відмова одного чи кількох селекціонерів від здійснення права на подання заявки на сорт не припиняє такого права інших співселекціонерів сорту.

4. У разі перегляду умов договору щодо складу селекціонерів сорту Компетентний орган за спільним клопотанням осіб, зазначених у заявці як селекціонери, та селекціонерів, не зазначених у заявці, вносить зміни до Реєстру заявок у встановленому порядку, за умови надходження клопотання до прийняття рішення про державну реєстрацію прав на сорт та сплати відповідного збору.

5. Право на подання заявки на сорт може бути передано відповідно до закону або договору.

6. Заявник несе відповідальність за достовірність наведеної у матеріалах заявки інформації.

{Стаття 16 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006; в редакції Законів № 864-VIII від 08.12.2015, № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 17. Право автора сорту

1. Автору сорту належать права авторства, які є особистими немайновими правами і охороняються згідно із законом.

2. Якщо сорт створено у зв'язку з виконанням трудового договору (контракту) чи договору про створення сорту за замовленням, автор сорту письмово повідомляє селекціонера (роботодавця/замовника) про створений ним сорт з повним описом такого сорту, а селекціонер (роботодавець/замовник) повинен укласти з автором сорту письмовий договір, який передбачає розмір та умови виплати йому справедливої авторської винагороди відповідно до економічної цінності сорту та іншої його вигоди, якщо трудовим

договором (контрактом) чи договором про створення сорту за замовленням не передбачено інше.

3. Автор сорту має право вимагати, щоб його не згадували як автора сорту у матеріалах заявки на сорт. Відповідальність за наведення інформації про автора сорту у матеріалах заявки на сорт покладається на заявника.

4. Заявка на сорт подається автором самостійно або спільно з роботодавцем (замовником), якщо це передбачено умовами трудового договору (контракту) чи договору про створення сорту за замовленням.

5. Будь-які спори, що виникають між автором сорту та роботодавцем/замовником, можуть бути вирішені в судовому порядку.

6. Автори сорту, селекціонери та заявники, які перебувають у трудових відносинах з Компетентним органом та/або експертним закладом, не мають права брати участь у розгляді заявки на сорт та кваліфікаційній експертизі сорту.

{Стаття 17 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006; в редакції Законів № 864-VIII від 08.12.2015, № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 18. Право правонаступника (спадкоємця)

1. Право на подання заявки на сорт має правонаступник (спадкоємець) будь-якої особи, яка може вважатися селекціонером цього сорту, відповідно до закону або правочину.

2. У разі подання заявки на сорт правонаступником (спадкоємцем) селекціонера до заявки додається документальне підтвердження правонаступництва (спадкування).

{Стаття 18 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006; в редакції Законів № 864-VIII від 08.12.2015, № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 19. Право першого заявника

1. У разі якщо сорт створено двома чи більше селекціонерами (групами селекціонерів) незалежно один від одного, права на сорт належать заявнику, заявка на сорт якого має більш ранню дату подання або, якщо заявлено пріоритет, більш ранню дату пріоритету, за умови що така заявка не вважається відкликаною, не відкликана або за нею не прийнято рішення про відмову у видачі патенту на сорт рослин.

2. Перший заявник вважається особою, що має право на подання заявки на сорт з метою набуття прав на сорт відповідно до статей 16, 17 і 18 цього Закону. Ця норма не застосовується, якщо до моменту прийняття рішення про державну реєстрацію прав на сорт та/або державну реєстрацію сорту або про відмову у державній реєстрації прав на сорт та/або у державній реєстрації сорту факт відсутності права на набуття прав на сорт встановлено судом.

{Стаття 19 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 19¹. Право будь-якої особи

1. Будь-яка особа може подати заявку на сорт і набути права підтримувача сорту, якщо такий сорт є сортом суспільного надбання або загальнопоширеним сортом.

2. Сорт є сортом суспільного надбання, якщо строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на нього закінчився.

3. Сорт є загальнопоширеним сортом, якщо у базі даних UPOV відсутні відомості про права селекціонера щодо такого сорту і такий сорт вільно поширювався без набуття майнових прав інтелектуальної власності на нього.

4. Критерії та порядок віднесення до сортів суспільного надбання та загальнопоширених сортів встановлюються Компетентним органом.

{Закон доповнено статтею 19¹ згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006; в редакції Законів № 864-VIII від 08.12.2015, № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 20. Заявка на сорт

1. Заявка на сорт подається до Компетентного органу особою, яка має на це право відповідно до цього Закону.

2. Заявка на сорт може подаватися у паперовій або електронній формі за вибором заявника. Порядок складання і подання заявки на сорт затверджується Компетентним органом.

3. Заявка на сорт в електронній формі подається, за умови ідентифікації заявника або його представника з використанням кваліфікованого електронного підпису.

4. Заявка на сорт повинна стосуватися одного сорту.

5. Заявка на сорт складається українською мовою і повинна містити:

а) заяву про визнання прав на сорт із зазначенням видів прав на сорт, які набуваються за заявкою, в якій зазначаються:

відомості про заявника:

для фізичної особи - ім'я та місце проживання;

для юридичної особи - найменування та місцезнаходження, код Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (за наявності);

відомості про селекціонера:

для фізичної особи - ім'я та місце проживання;

для юридичної особи - найменування та засвідчення того, що, як відомо заявнику, інші особи не залучалися до виведення, винайдення чи поліпшення сорту;

відомості про автора/авторів сорту:

ім'я та місце проживання (якщо заявлено про намір набуття особистих немайнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин);

зазначення ботанічного таксона (українською та латинською мовами);

запропонована назва сорту (за наявності);

селекційний код;

відомості про інші заявки щодо цього сорту, про які відомо заявнику;

відомості про здійснений комерційний обіг;

б) технічну анкету сорту, яка містить:

відомості про походження сорту, у тому числі про методи та вихідні форми, що використовувалися для його створення, які є конфіденційною інформацією і зберігаються Компетентним органом та експертним закладом у таємниці;

в) зазначення показників для визначення придатності сорту для поширення в Україні (якщо в заявці на сорт зазначено намір набути майнове право на поширення сорту);

г) інші визначені Компетентним органом відомості, необхідні для набуття прав на сорт, зокрема документи, що підтверджують наявність у заявника права на подання заявки на сорт, крім випадків, якщо:

заявника можна ідентифікувати як селекціонера на підставі інформаційного обміну щодо поданих заявок на сорт між компетентними органами договірних сторін [Конвенції](#);

заявку на сорт подано селекціонером відповідно до статті 16 цього Закону та в ній зазначено, що сорт створено у зв'язку з виконанням трудового договору (контракту) чи договору про створення сорту за замовленням і право на подання заявки на сорт належить селекціонеру;

заявку на сорт подано відповідно до [статті 19¹](#) цього Закону.

У разі якщо на підставі інформаційного обміну щодо поданих заявок на сорт між компетентними органами договірних сторін [Конвенції](#) декілька селекціонерів або груп селекціонерів можуть бути ідентифіковані як заявник, Компетентний орган може затребувати документ, що підтверджує право заявника на подання заявки на сорт в Україні.

Відомості про всіх суб'єктів прав щодо сорту, які є іноземцями, зазначаються у заявці на сорт українською мовою та літерами латинського алфавіту.

6. У порядку, встановленому Компетентним органом, заявник надає дослідні зразки сорту в кількості та якості, необхідних для проведення його кваліфікаційної експертизи, та офіційний зразок.

Дослідні зразки батьківських компонентів, що є складовими компонентами об'єкта заявки на сорт, для проведення кваліфікаційної експертизи сорту не надаються.

Компетентний орган може затребувати дослідні зразки батьківських компонентів, що є складовими компонентами об'єкта заявки на сорт, у випадках та [порядку](#), встановлених Кабінетом Міністрів України.

Для набуття майнового права на поширення сорту деревних, чагарникових, плодових та ягідних культур і винограду офіційний зразок не надається.

7. Відомості про автора сорту зазначаються у документах заявки на сорт та в будь-якій публікації про заявку на сорт чи патент, крім випадків, якщо:

а) автор сорту вимагає, щоб його не згадували як автора в будь-якій публікації про заявку на сорт чи патент;

б) автор сорту відмовився від особистих немайнових прав інтелектуальної власності на сорт;

в) заявку подано відповідно до [статті 19¹](#) цього Закону;

г) відсутні відомості про автора сорту у випадку, якщо селекціонера можна встановити за даними інформаційного обміну між компетентними органами договірних сторін Конвенції.

Відповідальність за наведення інформації про автора сорту покладається на заявника.

8. За подання та розгляд заявки на сорт сплачується збір. Документ про сплату збору подається до Компетентного органу разом із заявкою на сорт або протягом двох місяців з дати її подання. До дати подання документа про сплату збору заявка на сорт Компетентним органом не розглядається.

{Стаття 20 із змінами, внесеними згідно із Законами № 311-V від 02.11.2006, № 5462-VI від 16.10.2012, № 864-VIII від 08.12.2015; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 21. Дата подання заявки на сорт

1. Датою подання заявки на сорт вважається дата одержання Компетентним органом у паперовій або електронній формі матеріалів заявки, передбачених [частиною п'ятою](#) статті 20 цього Закону, або частини матеріалів, що містять принаймні:

а) заяву про визнання прав на сорт, в якій зазначаються: відомості про заявника (українською мовою), зазначення ботанічного таксона (українською та латинською мовами), запропонована заявником назва сорту (за наявності) та селекційний код;

б) технічну анкету сорту.

2. У разі надходження матеріалів, на підставі яких може бути встановлена дата подання заявки на сорт, та сплати збору за її подання і розгляд протягом 20 календарних днів:

а) заявникові надсилається повідомлення про прийняття заявки на сорт до розгляду, ввезення дослідних зразків сорту для цілей кваліфікаційної експертизи сорту та офіційного зразка (із зазначенням номера та дати подання заявки на сорт та необхідної кількості зразків);

б) відповідні відомості вносяться до Реєстру заявок та публікуються в офіційному виданні.

3. Якщо Компетентний орган на момент одержання матеріалів заявки на сорт має обґрунтовані підстави вважати, що вони не відповідають вимогам частини першої цієї статті, він протягом 20 календарних днів з дати отримання таких матеріалів повідомляє про це заявника.

Для внесення змін до матеріалів заявки на сорт надається тримісячний строк з дати одержання заявником повідомлення Компетентного органу про невідповідність матеріалів заявки встановленим вимогам. Якщо за цей час таку невідповідність буде усунуто, датою подання заявки на сорт вважатиметься дата одержання Компетентним органом виправлених матеріалів. В іншому разі заявка вважається відкликаною, про що заявнику надсилається повідомлення.

{Стаття 21 із змінами, внесеними згідно із Законами № 311-V від 02.11.2006, № 864-VIII від 08.12.2015; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 22. Право на пріоритет заявки

1. Заявник має право заявити пріоритет за датою подання попередньої заявки на той же сорт до компетентного органу іншої держави-учасника за умови, що заявка подана до Компетентного органу не пізніше дванадцяти місяців від дати подання попередньої заявки до компетентного органу іншої держави-учасника і на дату подання заявки попередня заявка була чинною. Якщо останній день цього строку є вихідним днем, то строк продовжується до першого наступного робочого дня.

2. Заявник, який бажає заявити пріоритет, подає заяву про пріоритет, копію попередньої заявки разом із зазначенням дати подання цієї заявки та її номера, завірену органом, до якого вона була подана, та переклад її на українську мову. Ці документи повинні надійти до Компетентного органу до закінчення тримісячного строку від дати подання заявки.

{Частина друга статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5462-VI від 16.10.2012}

3. Строки, зазначені в частинах першій і другій цієї статті, пропущені через непередбачені і незалежні від заявника обставини, можуть бути продовжені на два місяці за умови сплати відповідного збору. У противному разі заявник втрачає право на пріоритет.

{Частина третя статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

Стаття 23. Конфіденційність заявки на сорт

1. З дати надходження заявки на сорт до Компетентного органу та до дати публікації відомостей про заявку згідно з **частиною третьою** статті 25 цього Закону матеріали заявки є конфіденційною інформацією та зберігаються Компетентним органом та експертним закладом у таємниці. Доступ третіх осіб до матеріалів заявки на сорт у цей період забороняється, крім випадків, передбачених законодавством.

2. Результати кваліфікаційної експертизи сорту вважаються конфіденційною інформацією. Компетентний орган організує публікацію на своєму офіційному веб-сайті щорічних даних за результатами кваліфікаційної експертизи сортів у знеособленому вигляді.

3. Відомості про походження сорту, у тому числі методи та вихідні форми, про конфіденційність яких заявник повідомив при поданні заявки на сорт, вважаються конфіденційною інформацією та не підлягають розкриттю Компетентним органом та/або

експертним закладом, крім випадків, передбачених законодавством. Доступ третіх осіб до цих відомостей забороняється.

4. Особи, винні у порушенні вимог щодо конфіденційності матеріалів заявки на сорт, несуть відповідальність, передбачену законами України.

{Стаття 23 в редакції Закону № 311-V від 02.11.2006; із змінами, внесеними згідно із Законом № 864-VIII від 08.12.2015; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 24. Відкликання заявки на сорт

Заявник має право відкликати заявку на сорт у будь-який час до дати одержання ним рішення про державну реєстрацію сорту.

Заявка на сорт вважається відкликаною з дати одержання Компетентним органом клопотання заявника про її відкликання, відомості про що вносяться до Реєстру заявок.

Відкликання заявки на сорт не звільняє заявника від зобов'язання із сплати збору за подання заявки на сорт.

{Стаття 24 в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 25. Розгляд заявки на сорт

1. Розгляд заявки на сорт проводиться з метою встановлення відповідності відомостей, зазначених у заявці та наданих до неї матеріалах, вимогам цього Закону, інших нормативно-правових актів України.

2. Розгляд заявки на сорт проводиться у порядку, встановленому цим Законом та правилами розгляду заявки на сорт, затвердженими Компетентним органом.

Розгляд заявки на сорт передбачає:

а) перевірку відповідності складу документів заявки на сорт вимогам, визначеним [статтею 20](#) цього Закону;

б) порівняння заявки на сорт з відомостями, опублікованими у базі даних UPOV;

в) порівняння заявки на сорт з наданою заявником копією попередньої заявки, якщо така подавалася до компетентного органу договірної сторони [Конвенції](#), та встановлення дати пріоритету відповідно до [статті 22](#) цього Закону;

г) встановлення новизни сорту відповідно до [частин третьої і четвертої](#) статті 11 цього Закону;

г) встановлення факту сплати збору за подання заявки на сорт.

Якщо в заявці на сорт зазначено намір набути майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин та майнове право на поширення сорту і встановлено, що новизна втрачена, заявникові надсилається висновок про неможливість набуття майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин із зазначеної причини і можливість продовження кваліфікаційної експертизи сорту з метою набуття майнового права на поширення сорту. Заявник має право направити мотивовану відповідь на цей висновок протягом двох місяців

з дати його отримання. Відповідь заявника враховується Компетентним органом при встановленні новизни сорту.

3. Компетентний орган вносить до Реєстру заявок та публікує в офіційному виданні такі відомості про заявку на сорт:

- а) номер та дата подання заявки;
- б) дата пріоритету (якщо заявлено пріоритет);
- в) ім'я (найменування) заявника та його представника (за наявності);
- г) зазначення ботанічного таксона (українською та латинською мовами);
- г) назва сорту (за наявності);
- д) селекційний код;
- е) ім'я (найменування) селекціонера (селекціонерів);
- є) ім'я автора (авторів) сорту, крім випадку відсутності відомостей про автора (авторів) у матеріалах заявки;
- ж) види прав, що заявляються для набуття.

Після опублікування відомостей про заявку на сорт в офіційному виданні будь-яка особа має право ознайомитися з матеріалами заявки, крім конфіденційних, у встановленому Компетентним органом порядку.

4. У разі відповідності заявки на сорт вимогам цього Закону заявнику протягом 20 календарних днів з дати, на яку заявка вважається поданою, надсилається повідомлення про позитивні результати розгляду заявки.

5. У разі встановлення невідповідності заявки на сорт вимогам цього Закону протягом 20 календарних днів з дати, на яку заявка вважається поданою, заявнику надсилається висновок із зазначенням обґрунтованих підстав невідповідності заявки та пропозицією протягом трьох місяців з дня отримання такого висновку усунути зазначену невідповідність та/або подати мотивовану відповідь на висновок.

Строк для усунення невідповідності заявки на сорт та/або подання мотивованої відповіді на висновок може бути продовжений на шість місяців, за умови сплати заявником відповідного збору.

Строк, пропущений з поважних причин, поновлюється, за умови подання заявником клопотання протягом 12 місяців з дати його закінчення та сплати відповідного збору.

6. Заявник має право вносити зміни, виправлення і уточнення до матеріалів заявки на сорт. Такі зміни, виправлення і уточнення не враховуються, якщо вони надійшли до Компетентного органу після прийняття рішення про державну реєстрацію прав на сорт та/або державну реєстрацію сорту або про відмову у державній реєстрації прав на сорт та/або у державній реєстрації сорту.

За подання заявником із власної ініціативи клопотання про виправлення помилки або про внесення змін до матеріалів заявки на сорт сплачується збір, за умови що помилка не є очевидною чи технічною, а зміна виникла через залежні від заявника обставини.

7. Компетентний орган зобов'язаний інформувати заявника про результати розгляду заявки на сорт та кожного клопотання заявника.

{Стаття 25 із змінами, внесеними згідно із Законами № 311-V від 02.11.2006, № 5462-VI від 16.10.2012, № 864-VIII від 08.12.2015; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 26. *{Статтю 26 виключено на підставі Закону № 2763-IX від 16.11.2022}*

Стаття 27. Кваліфікаційна експертиза сорту

1. Кваліфікаційна експертиза сорту має статус науково-технічної експертизи і передбачає проведення комплексу досліджень сорту, необхідних для підготовки експертного висновку. Кваліфікаційна експертиза сорту передбачає проведення досліджень на відмінність, однорідність та стабільність сорту відповідно до частин шостої, сьомої і восьмої статті 11 цього Закону, а також у передбачених цим Законом випадках - експертизи на придатність сорту для поширення відповідно до статей 14 і 29 цього Закону.

2. Кваліфікаційна експертиза сорту розпочинається після сплати збору за її проведення та за наявності в експертного закладу дослідних зразків сорту та офіційного зразка. Розмір і порядок сплати збору встановлюються Кабінетом Міністрів України. Сплата зборів здійснюється за дослідження, які фактично проводяться експертним закладом.

Щодо сортів родів і видів рослин, не віднесених до переліку родів і видів рослин, сорти яких проходять кваліфікаційну експертизу на придатність сорту для поширення в експертних закладах та кваліфікаційну експертизу на відмінність, однорідність та стабільність на підставі інформації, наданої заявником, кваліфікаційна експертиза сорту розпочинається після подання заявником відомостей про результати польових досліджень експертизи на придатність для поширення та на відповідність критеріям відмінності, однорідності та стабільності за формою, встановленою Компетентним органом.

При поданні заявки на сорт заявник зазначає експертний заклад для проведення кваліфікаційної експертизи сорту. Експертний заклад визначає службову особу (службових осіб), відповідальну (відповідальних) за проведення кваліфікаційної експертизи (далі - експерти сорту). Експерти сорту повинні:

- а) мати спеціальні знання для проведення кваліфікаційної експертизи сорту;
- б) не мати будь-якої заінтересованості у результатах розгляду заявки та кваліфікаційної експертизи сорту (зокрема конфлікту інтересів);
- в) здійснювати окремі експертні дії, пов'язані з виконанням завдань Компетентного органу щодо розгляду заявки на сорт;
- г) дотримуватися вимог щодо нерозголошення інформації, яка є конфіденційною і яку вони використовують при виконанні повноважень.

3. При проведенні кваліфікаційної експертизи сорту експертний заклад проводить необхідні дослідження самостійно або:

а) надає заявнику дозвіл здійснювати необхідні дослідження під контролем такого експертного закладу та враховує результати таких досліджень як результати кваліфікаційної експертизи сорту;

б) на вимогу заявника враховує результати досліджень, передбачених для проведення кваліфікаційної експертизи сорту, проведених компетентним органом будь-якої іншої договірної сторони [Конвенції](#);

в) враховує дані дореєстраційного сортовивчення за один незалежний вегетаційний цикл як результати кваліфікаційної експертизи сорту, якщо таке дореєстраційне сортовивчення проведено експертним закладом або заявником під контролем експертного закладу.

Порядок проведення дореєстраційного сортовивчення, у тому числі надання дослідних зразків сорту, встановлюється Компетентним органом.

У разі врахування результатів досліджень для цілей кваліфікаційної експертизи сорту відповідно до цієї статті додаткові дослідження проводяться лише на вимогу заявника.

4. Заявник має право звернутися до експертного закладу із заявою про перенесення строку початку кваліфікаційної експертизи сорту.

Експертний заклад інформує заявника та Компетентний орган протягом 15 календарних днів з дати отримання відповідного клопотання про перенесення строку початку кваліфікаційної експертизи сорту.

5. Після завершення кваліфікаційної експертизи сорту експерти сорту формують, підписують та подають експертний висновок на підписання посадовій особі експертного закладу в трьох примірниках. Один примірник затвердженого експертного висновку направляється до Компетентного органу для прийняття рішення про державну реєстрацію прав на сорт та/або державну реєстрацію сорту або про відмову у державній реєстрації прав на сорт та/або у державній реєстрації сорту у порядку, визначеному [статтею 33](#) цього Закону. Другий примірник затвердженого експертного висновку направляється заявнику. Третій примірник затвердженого експертного висновку залишається в експертному закладі. Експертний висновок направляється в паперовій або електронній формі. Експерти сорту несуть персональну відповідальність за об'єктивність, достовірність, повноту, обґрунтованість експертних висновків, дотримуються вимог конфіденційності відповідно до закону.

Якщо за результатами кваліфікаційної експертизи сорту встановлено відповідність сорту вимогам цього Закону, заявник має сплатити державне мито за державну реєстрацію прав на сорт та/або збір за державну реєстрацію сорту протягом 30 днів з дати одержання ним експертного висновку. У разі несплати заявка на сорт вважається відкликаною, про що заявникові надсилається повідомлення.

Встановлені цією статтею строки можуть бути продовжені, але не більше ніж на шість місяців, за умови подання відповідного клопотання і сплати збору до спливу строку, або поновлені протягом шести місяців після спливу строку, за умови подання відповідного клопотання і сплати збору.

Якщо за результатами кваліфікаційної експертизи сорту встановлено невідповідність сорту вимогам цього Закону, заявнику та Компетентному органу направляється обґрунтований експертний висновок з пропозицією заявнику надати мотивовану відповідь щодо нього. Мотивована відповідь надається заявником до Компетентного органу протягом двох місяців з дня одержання експертного висновку. Компетентний орган має право:

а) врахувати отримані матеріали для прийняття рішення про державну реєстрацію сорту та державну реєстрацію прав на сорт відповідно до [статті 33](#) цього Закону;

б) повернути експертному закладу експертний висновок на доопрацювання або витребувати будь-які матеріали кваліфікаційної експертизи сорту для прийняття рішення про державну реєстрацію прав на сорт та/або державну реєстрацію сорту або про відмову у державній реєстрації прав на сорт та/або у державній реєстрації сорту;

в) у разі виявлення порушень під час проведення кваліфікаційної експертизи сорту прийняти рішення про скасування повністю або частково її результатів та про проведення додаткових досліджень щодо сорту. Збір за проведення додаткових досліджень не сплачується.

6. Під час проведення кваліфікаційної експертизи сорту експертний заклад зобов'язаний направляти заявнику та до Компетентного органу щорічний звіт про результати кваліфікаційної експертизи з відповідними роз'ясненнями в порядку, визначеному Компетентним органом. Заявник має право направляти експертному закладу зауваження щодо результатів, отриманих під час проведення досліджень, протягом двох місяців від дати одержання такого звіту.

Під час проведення кваліфікаційної експертизи сорту Компетентний орган має право направити заявнику обґрунтований запит про надання додаткових матеріалів, інформації, документів, дослідних зразків сорту для встановлення відмінності, однорідності і стабільності сорту, а у випадках, передбачених цим Законом, - щодо придатності сорту до поширення.

7. У встановленому Компетентним органом порядку заявник може брати участь у розгляді питань, що виникають під час проведення кваліфікаційної експертизи сорту. Експертний заклад зобов'язаний невідкладно інформувати заявника про такі питання та надавати достовірну інформацію про хід кваліфікаційної експертизи сорту та дії, які здійснюються в період її проведення.

{Стаття 27 із змінами, внесеними згідно із Законами № 311-V від 02.11.2006, № 5462-VI від 16.10.2012; в редакції Законів № 864-VIII від 08.12.2015, № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 28. *{Статтю 28 виключено на підставі Закону № 2763-IX від 16.11.2022}*

Стаття 29. Експертиза на придатність сорту для поширення

1. Компетентний орган затверджує перелік родів і видів рослин, сорти яких проходять експертизу на придатність сорту для поширення в експертних закладах. Щодо сортів родів і видів рослин, не включених до зазначеного переліку, рішення приймається на підставі інформації, наданої заявником.

2. Ввезення в Україну дослідних зразків сорту, призначених для проведення кваліфікаційної експертизи сорту, здійснюється на підставі повідомлення про прийняття заявки на сорт до розгляду, ввезення дослідних зразків сорту для цілей кваліфікаційної експертизи сорту та офіційного зразка, виданого Компетентним органом.

3. Для дослідних зразків сорту для цілей кваліфікаційної експертизи сорту та офіційного зразка, які ввозяться в Україну, не вимагаються сертифікати, що засвідчують сортові та посівні якості насіння або сортові та товарні якості садивного матеріалу.

Встановлення Компетентним органом розміру (обсягу) дослідних зразків сорту для цілей кваліфікаційної експертизи сорту та офіційного зразка, які ввозяться в Україну, здійснюється з урахуванням розміру (обсягу) зразка, необхідного для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів), визначеного відповідно до законодавства про карантин рослин.

Для цілей приймання та обліку таких зразків експертним закладом цілісність упаковки не вважається порушеною, якщо пошкодження упаковки здійснено з метою проведення фітосанітарної експертизи (аналізів).

4. Компетентний орган вносить повідомлення про прийняття заявки на сорт до розгляду, ввезення дослідних зразків сорту для цілей кваліфікаційної експертизи сорту та офіційного зразка до єдиного державного інформаційного веб-порталу "Єдине вікно для міжнародної торгівлі" у формі електронного документа, засвідченого кваліфікованим електронним підписом, у день видачі повідомлення.

/-{Зміни до абзацу другого частини четвертої статті 29, прийняті Законом України № 2801-IX від 01.12.2022, внести неможливо (відсутня частина друга)}-/

5. Перевірка наявності повідомлення, зазначеного в цій статті, здійснюється державним фітосанітарним інспектором під час проведення фітосанітарного контролю дослідних зразків сорту, які ввозяться в Україну для цілей кваліфікаційної експертизи сорту та офіційного зразка у **порядку**, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Інформація щодо наявності повідомлення, зазначеного в цій статті, може надаватися державному фітосанітарному інспектору у паперовому вигляді або за допомогою єдиного державного інформаційного веб-порталу "Єдине вікно для міжнародної торгівлі".

У разі відсутності повідомлення, зазначеного в цій статті, дослідні зразки сорту, які ввозяться в Україну для цілей кваліфікаційної експертизи сорту, підлягають затриманню державним фітосанітарним інспектором до надання такого повідомлення. У разі неможливості надання такого повідомлення державний фітосанітарний інспектор приймає рішення про повернення за межі митної території України дослідних зразків сорту, які ввозяться в Україну для цілей кваліфікаційної експертизи сорту та офіційного зразка.

За результатами перевірки повідомлення, зазначеного в цій статті, державний фітосанітарний інспектор складає акт за **формою**, затвердженою Кабінетом Міністрів України, та приймає рішення відповідно до закону із внесенням інформації про прийняте рішення до єдиного державного інформаційного веб-порталу "Єдине вікно для міжнародної торгівлі".

{Стаття 29 із змінами, внесеними згідно із Законами № 311-V від 02.11.2006, № 5462-VI від 16.10.2012; в редакції Закону № 864-VIII від 08.12.2015; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2530-VIII від 06.09.2018; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 30. Заперечення третіх осіб

1. Будь-яка особа може подати до Компетентного органу вмотивоване заперечення щодо державної реєстрації прав на сорт та/або державної реєстрації сорту на підставі його невідповідності вимогам, встановленим цим Законом, протягом шести місяців з дати опублікування відомостей про заявку на сорт в офіційному виданні.

Компетентний орган надсилає копію заперечення заявнику протягом 10 днів з дати його отримання.

2. Заявник може повідомити Компетентний орган про своє ставлення до заперечення протягом трьох місяців з дати його одержання. Заявник може спростувати заперечення, залишити заявку на сорт без змін, внести до неї зміни або відкликати її.

Зазначений строк може бути продовжений на шість місяців, за умови сплати відповідного збору.

Строк, пропущений з поважних причин, поновлюється, за умови подання заявником клопотання протягом 12 місяців з дня його спливу та сплати збору.

3. Відповідь заявника про залишення заявки на сорт без змін або внесення до неї змін доводиться до відома особи, яка подала заперечення. Такій особі надається місячний строк для повідомлення Компетентного органу про те, залишає вона заперечення чи знімає його.

4. У разі надходження повідомлення про залишення заперечення таке заперечення розглядається Компетентним органом. Компетентний орган може затребувати від особи, яка подала заперечення, або від заявника необхідні для розгляду заперечення інформацію, документи, зразки тощо.

5. Про результати розгляду заперечення повідомляється особа, яка його подала, і заявник.

{Стаття 30 із змінами, внесеними згідно із Законами № 311-V від 02.11.2006, № 5462-VI від 16.10.2012; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 31. *{Статтю 31 виключено на підставі Закону № 2763-IX від 16.11.2022}*

Стаття 32. Тимчасова правова охорона

1. Внесені до Реєстру заявок відомості про сорт дають заявнику право на тимчасову правову охорону від дати подання заявки.

{Частина перша статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

2. Тимчасова правова охорона полягає в тому, що заявник має право на одержання компенсації за завдані йому після публікації відомостей про заявку збитки від особи, яку заявник повідомив про те, що відомості про заявку внесено до Реєстру заявок. Зазначена компенсація може бути одержана заявником тільки після одержання ним патенту.

{Частина друга статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

{Частина третю статті 32 виключено на підставі Закону № 311-V від 02.11.2006}

4. Чинність тимчасової правової охорони припиняється з наступного дня після дати державної реєстрації прав на сорт або з дати внесення до Реєстру заявок відомостей про відкликання заявки чи прийняття рішення про відмову в державній реєстрації прав на сорт.

{Частина четверта статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

Стаття 33. Державна реєстрація сорту та державна реєстрація прав на сорт

1. У разі відповідності заявленого сорту вимогам цього Закону, за умов наявності висновку про ухвалену назву сорту та сплати відповідного збору та/або державного мита, Компетентний орган:

а) у 15-денний строк з дня отримання експертного висновку приймає рішення про державну реєстрацію сорту та/або державну реєстрацію прав на сорт; або

б) для сорту, зареєстрованого в ЄС та/або США, якщо на вимогу заявника кваліфікаційна експертиза не проводилася, - у 15-денний строк з дня надсилання повідомлення про позитивні результати розгляду заявки приймає рішення про державну реєстрацію сорту.

У разі відповідності заявленого сорту вимогам цього Закону, але відсутності висновку про ухвалену назву сорту та/або сплати відповідного збору та/або державного мита Компетентний орган приймає рішення про державну реєстрацію сорту та/або державну реєстрацію прав на сорт у 15-денний строк з дня ухвалення назви сорту відповідно до **статті 13** цього Закону та/або сплати відповідного збору та/або державного мита.

2. Якщо заявлений сорт не відповідає вимогам цього Закону, Компетентний орган приймає рішення про відмову у державній реєстрації сорту та/або у державній реєстрації прав на сорт протягом 15 днів після спливу строку, встановленого для подання мотивованої відповіді на експертний висновок відповідно до **статті 27** цього Закону.

У 5-денний строк з дня прийняття рішення про відмову Компетентний орган повідомляє заявника про таке рішення шляхом направлення повідомлення в паперовій або електронній формі.

3. Права інтелектуальної власності на сорт рослин є чинними з дати їх державної реєстрації.

Майнове право на поширення сорту є чинним з дати прийняття рішення про державну реєстрацію сорту та діє безстроково, за умови сплати відповідного збору.

4. Державна реєстрація прав інтелектуальної власності на сорт здійснюється згідно з рішенням Компетентного органу про державну реєстрацію прав на сорт.

Державна реєстрація майнового права на поширення сорту здійснюється згідно з рішенням Компетентного органу про державну реєстрацію сорту.

Відомості, передбачені цим Законом, вносяться до Реєстру патентів та/або Реєстру сортів протягом 10 календарних днів з дня прийняття відповідного рішення.

{Стаття 33 із змінами, внесеними згідно із Законами № 311-V від 02.11.2006, № 864-VIII від 08.12.2015; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 34. Опублікування внесених до реєстрів відомостей

1. Відомості, внесені до Реєстру сортів, Реєстру патентів та Реєстру заявок, та опис сорту не пізніше 20 днів з дати їх внесення публікуються в офіційному виданні.

2. Реєстр сортів містить сукупність офіційних відомостей щодо реєстрації сорту, зокрема:

- а) зазначення ботанічного таксона (латинською та українською мовами);
- б) назву сорту та селекційний код (українською мовою та її транслітерацію латиницею);
- в) ім'я (найменування) власника майнового права на поширення сорту та/або підтримувача сорту (українською та англійською мовами);
- г) номер та дату подання заявки;
- г) опис сорту;
- д) зазначення характеристик придатності сорту для поширення в Україні;
- е) географічні і зонові рекомендації для сорту;
- є) ім'я (найменування) та адресу місця проживання (місцезнаходження) підтримувача сорту (англійською та українською мовами) (за наявності);
- ж) дату державної реєстрації сорту;
- з) відомості про припинення та/або поновлення державної реєстрації сорту.

3. Реєстр патентів містить сукупність офіційних відомостей щодо державної реєстрації прав на сорт, зокрема:

- а) номер патенту та дату державної реєстрації прав на сорт;
- б) зазначення ботанічного таксона (латинською та українською мовами);
- в) назву сорту та селекційний код (українською мовою та її транслітерацію латиницею);
- г) номер та дату подання заявки;
- г) дату пріоритету (за наявності);
- д) опис сорту;
- е) ім'я (найменування) селекціонера (селекціонерів) та володільця патенту сорту (англійською та українською мовами);
- є) ім'я автора (авторів) сорту за його (їхньою) згодою або вимогою;

ж) відомості про надання ліцензій на використання сорту (за зверненням будь-якої сторони ліцензійного договору);

з) відомості про передачу прав на сорт;

и) відомості про строк чинності патенту;

і) ім'я (найменування) та адресу місця проживання (місцезнаходження) підтримувача сорту (англійською та українською мовами) (за наявності);

ї) відомості про припинення та/або поновлення прав на сорт.

4. Реєстр заявок містить сукупність офіційних відомостей щодо поданих заявок на сорт згідно із цим Законом, зокрема:

а) зазначення ботанічного таксона (латинською та українською мовами);

б) назву сорту (за наявності) та селекційний код (українською мовою та її транслітерацію латиницею);

в) ім'я (найменування) та адресу місця проживання (місцезнаходження) заявника (англійською та українською мовами);

г) код Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України для юридичної особи - заявника (за наявності);

г) ім'я (найменування) та адресу місця проживання (місцезнаходження) селекціонера (селекціонерів) (англійською та українською мовами);

д) ім'я автора (авторів) сорту за його (їхньою) згодою або вимогою;

е) номер та дату подання заявки;

є) види прав на сорт, які заявлені до набуття за заявкою на сорт;

ж) відомості про етапи розгляду заявки та проходження кваліфікаційної експертизи сорту.

5. Внесені до реєстрів відомості є загальнодоступними.

6. Відомості, внесені до реєстрів, можуть бути змінені за ініціативою заявника, володільця відповідних прав на сорт або Компетентного органу відповідно до законодавства.

У разі внесення змін, пов'язаних із зміною особи заявника, володільця відповідних прав на сорт, подаються документи, визначені у порядку, затвердженому Компетентним органом.

{Стаття 34 із змінами, внесеними згідно із Законами № 311-V від 02.11.2006, № 864-VIII від 08.12.2015; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 35. Видача документів про права на сорт

1. Компетентний орган у 15-денний строк з дати державної реєстрації сорту та/або державної реєстрації прав на сорт видає автору (авторам) сорту свідоцтво про авторство на

сорт рослин, а заявнику - патент на сорт рослин та/або свідоцтво про державну реєстрацію сорту.

2. Якщо авторів сорту декілька, свідоцтво про авторство на сорт видається кожному автору.

3. Якщо права на сорт набувають декілька осіб, патент на сорт рослин та/або свідоцтво про державну реєстрацію сорту видається особі, яка зазначена в заявці на сорт першою, якщо договором між заявниками не передбачено інше. Іншим заявникам за їхнім клопотанням, за умови сплати відповідного збору, видаються завірені копії патента та/або свідоцтва.

4. До відомостей, зазначених у патенті на сорт рослин, свідоцтві про державну реєстрацію сорту, свідоцтві про авторство на сорт рослин, на вимогу його володільця можуть бути внесені зміни у зв'язку з виправленням помилок.

5. Особи, яким видано патент на сорт рослин, свідоцтво про державну реєстрацію сорту, свідоцтво про авторство на сорт родів і видів рослин, не включених до переліку родів і видів рослин, сорти яких проходять кваліфікаційну експертизу на відповідність сорту критеріям відмінності, однорідності та стабільності, а також кваліфікаційну експертизу на придатність сорту для поширення, несуть відповідальність за відповідність сорту критеріям, визначеним цим Законом.

6. У разі втрати або зіпсування патенту на сорт рослин, свідоцтва про державну реєстрацію сорту, свідоцтва про авторство на сорт рослин його власнику видається дублікат, яким припиняється чинність раніше виданого документа. За видачу дубліката сплачується збір.

{Стаття 35 із змінами, внесеними згідно із Законами № 311-V від 02.11.2006, № 5462-VI від 16.10.2012, № 864-VIII від 08.12.2015; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 36. Оскарження рішення стосовно заявки

Заявник має право оскаржити будь-яке рішення, дії чи бездіяльність Компетентного органу або експертного закладу щодо заявки до суду.

{Текст статті 36 в редакції Закону № 864-VIII від 08.12.2015}

Розділ IV

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ, ПОВ'ЯЗАНІ З СОРТОМ

{Назва розділу IV в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 37. Особисті немайнові права інтелектуальної власності на сорт

1. Фізична особа, яка створила сорт, визнається автором сорту та набуває особисті немайнові права інтелектуальної власності на сорт рослин з дати державної реєстрації прав на сорт.

2. Не визнаються авторами сорту фізичні особи, які не внесли особистого творчого внеску у створення сорту, а тільки надали автору (авторам) сорту технічну, організаційну чи матеріальну допомогу при створенні сорту та/або оформленні заявки.

3. Особисті немайнові права інтелектуальної власності на сорт рослин не відчужуються, не передаються і діють безстроково.

4. Автор сорту має право за своєю вимогою одержати свідоцтво про авторство на сорт рослин.

5. Автор сорту має право пропонувати назву створеного ним сорту і включити до назви своє ім'я.

6. Автори сорту, який є результатом їхньої спільної творчої праці, мають рівні права згідно з цим Законом, якщо інше не передбачено письмовим договором між ними.

7. Особа, визнана автором сорту, має право:

- а) на захист від привласнення чи спотворення її авторства;
- б) на нерозголошення її імені як автора сорту і незазначення його у публікаціях;
- в) вимагати зазначення свого імені під час використання сорту, якщо це практично можливо.

Перелік особистих немайнових прав автора сорту, наведений у цій частині, не є вичерпним.

8. У разі перегляду складу авторів за спільним клопотанням осіб, зазначених у заявці на сорт як автори, а також осіб, не зазначених у заявці як автори, вносяться зміни до відповідних документів у встановленому порядку, за умови подання клопотання до прийняття рішення про державну реєстрацію прав на сорт.

{Стаття 37 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 38. Право на поширення сорту в Україні

1. Суб'єктами права на поширення сорту можуть бути:

- а) володілець патенту;
- б) власник майнового права на поширення сорту;
- в) підтримувач сорту.

2. Право на поширення сорту передбачає такі дії щодо посадкового матеріалу сорту:

- а) пропонування до продажу;
- б) відтворення;
- в) продаж та/або інший комерційний обіг;
- г) вивезення за межі митної території України або ввезення на митну територію України;
- г) зберігання для будь-якої із цілей, зазначених у пунктах "а", "б" і "в" цієї частини.

3. Суб'єкт права на поширення сорту має право передати таке право на підставі правочину будь-якій особі повністю або частково. Компетентний орган може визначати порядок передачі права на поширення сорту.

4. Сорт може поширюватися в Україні лише за умови наявності відомостей про такий сорт у Реєстрі сортів, якщо інше не передбачено законом.

Сорт, щодо якого прийнято та опубліковано рішення про державну реєстрацію, є таким, що внесений до Реєстру сортів.

У разі невнесення Компетентним органом відомостей про сорт до Реєстру сортів протягом визначеного строку заявник має право на поширення сорту за наявності рішення Компетентного органу про державну реєстрацію сорту.

Щодо сортів родів і видів рослин, не включених до переліку родів і видів рослин, сорти яких проходять кваліфікаційну експертизу на придатність сорту для поширення в експертних закладах, що затверджується Компетентним органом, рішення про державну реєстрацію прав на сорт є одночасно рішенням про державну реєстрацію сорту.

5. Поширення в Україні сортів, не внесених до Реєстру сортів, забороняється, якщо інше не встановлено законом.

6. Сорти овочевих культур, заявки на які подані до Компетентного органу з метою державної реєстрації сорту, можуть поширюватися в Україні до прийняття рішення про державну реєстрацію сорту, за умови отримання погодження, виданого Компетентним органом, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, з урахуванням таких вимог:

а) погодження видається заявнику або уповноваженій ним особі на один рік з можливістю продовження не більш як на два роки;

б) перелік сортів овочевих культур, які можуть поширюватися в Україні до прийняття рішення про державну реєстрацію сорту згідно з виданим погодженням, підлягає оприлюдненню на офіційному веб-сайті Компетентного органу;

в) сорти овочевих культур, які поширюються, підлягають обов'язковому ділянковому (грунтовому) контролю;

г) сорти овочевих культур, які поширюються, підлягають обов'язковому маркуванню згідно з вимогами, встановленими Компетентним органом;

г) про поширення сортів овочевих культур згідно з цією частиною може подаватися звіт щодо практичного досвіду їх вирощування.

Необхідність звітування, його періодичність та форма звітування визначаються Компетентним органом.

Якщо щодо сорту овочевих культур, на який видано погодження, прийнято рішення про відмову у державній реєстрації сорту або заявку на сорт відкликано, погодження підлягає скасуванню. Відомості про скасування погодження підлягають оприлюдненню на офіційному веб-сайті Компетентного органу і з моменту такого оприлюднення посадковий матеріал сорту поширювати в Україні забороняється.

Перелік ботанічних таксонів, що належать до сортів овочевих культур, встановлюється Компетентним органом.

7. Батьківські компоненти можуть поширюватися в Україні, за умови наявності відомостей про них як про батьківські компоненти в Реєстрі патентів та/або Реєстрі сортів, крім випадків, передбачених законодавством.

{Стаття 38 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006; в редакції Законів № 864-VIII від 08.12.2015, № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 39. Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин

{Назва статті 39 в редакції Закону № 311-V від 02.11.2006}

1. Майновими правами інтелектуальної власності на сорт рослин є право володільця патенту на використання сорту та виключне право на дозвіл чи заборону використання сорту іншими особами.

{Частина перша статті 39 в редакції Закону № 311-V від 02.11.2006}

2. Виключне право на дозвіл чи заборону використання сорту полягає в тому, що ніхто без дозволу володільця патенту не може здійснювати щодо посадкового матеріалу сорту такі дії:

{Абзац перший частини другої статті 39 в редакції Закону № 311-V від 02.11.2006}

- а) виробництво або відтворення (з метою розмноження);
- б) доведення до кондиції з метою розмноження;
- в) пропонування до продажу;
- г) продаж або інший комерційний обіг;
- д) вивезення за межі митної території України;
- е) ввезення на митну територію України;
- є) зберігання для будь-якої із цілей, зазначених у пунктах "а" - "е" цієї частини.

Володільць патенту може зумовити дозвіл певними умовами та обмеженнями.

{Частина другу статті 39 доповнено абзацом згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

З урахуванням положень **статті 44** цього Закону дії, зазначені в пунктах "а" - "е" цієї статті відносно зібраного матеріалу сорту, отриманого в результаті використання без дозволу посадкового матеріалу сорту, потребують дозволу володільця патенту, якщо в останнього не було можливості скористатися своїм правом щодо посадкового матеріалу сорту.

{Частина другу статті 39 доповнено абзацом згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

З урахуванням положень **статті 44** цього Закону дії, зазначені в пунктах "а" - "е" цієї статті щодо продукту, виготовленого безпосередньо із зібраного матеріалу сорту,

отриманого в результаті використання без дозволу зібраного матеріалу сорту, потребують дозволу володільця патенту, якщо в останнього не було можливості скористатися своїм правом щодо зібраного матеріалу сорту.

{Частина другу статті 39 доповнено абзацом згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

3. Положення частини другої цієї статті застосовуються і щодо сорту:

а) який є похідним в основному від сорту володільця патенту (суттєво успадковує ознаки сорту володільця патенту), за умови, що сорт володільця патенту не є похідним в основному від іншого сорту;

б) який нечітко відрізняється від сорту володільця патенту;

в) виробництво якого потребує багаторазового використання сорту володільця патенту.

{Частина третя статті 39 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

4. Похідним в основному від іншого сорту (вихідного сорту) вважається сорт, який хоч явно і відрізняється від вихідного сорту, але:

а) зберігає прояв основних ознак, породжених генотипом чи певною комбінацією генотипів вихідного сорту;

б) відповідає генотипу чи комбінації генотипів вихідного сорту, за винятком відмінностей, зумовлених походженням;

{Пункт "б" частини четвертої статті 39 в редакції Закону № 311-V від 02.11.2006}

в) похідні в основному сорти можуть бути отримані шляхом відбору природно індукованого мутанта чи соматоклонового варіанта або шляхом відбору рослин вихідного сорту, зворотним схрещуванням або методом генної інженерії.

{Частина четверту статті 39 доповнено пунктом "в" згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

5. Майнові права володільця патенту можуть бути предметом застави і використовуватись у спільній діяльності, зокрема, бути внеском до статутного фонду чи майна юридичної особи, та бути предметом іншого комерційного обігу, що не заборонений законом.

{Частина п'ята статті 39 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

6. Свої майнові права володільця патенту реалізує на власний розсуд, але при цьому не повинні порушуватись майнові права володільців патентів на інші сорти.

{Частина шоста статті 39 в редакції Закону № 311-V від 02.11.2006}

7. Права інтелектуальної власності на сорт рослин, які належать кільком особам спільно, здійснюються за договором між ними. У разі відсутності такого договору права

інтелектуальної власності на сорт рослин, які належать кільком особам, здійснюються ними спільно.

{Частина сьома статті 39 в редакції Закону № 311-V від 02.11.2006}

Стаття 39¹. *{Статтю 39¹ виключено на підставі Закону № 2763-IX від 16.11.2022}*

Стаття 40. Передача (відчуження) майнових прав інтелектуальної власності на сорт

1. Володілець патенту має право передати свої майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин на підставі договору будь-якій особі, яка стає його правонаступником.

2. Володілець патенту має право заповісти свої майнові права на сорт у спадщину.

3. Володілець патенту може видати будь-якій особі дозвіл (ліцензію) на використання сорту на підставі ліцензійного договору. За ліцензійним договором володілець патенту (ліцензіар) передає право на використання сорту іншій особі (ліцензіату), яка бере на себе зобов'язання вносити ліцензіару обумовлені договором платежі і здійснювати інші дії, передбачені ліцензійним договором.

4. Упродовж строку чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин володілець патенту має право в установленому порядку подати до Компетентного органу для офіційної публікації заяву про готовність надати дозвіл будь-якій особі на використання сорту (відкриту ліцензію). У такому разі збір за підтримання чинності виключного права володільця патенту зменшується на 50 відсотків, починаючи з року, наступного за роком опублікування такої заяви.

Якщо жодна особа не заявила володільцю патенту про свої наміри щодо використання сорту і не виявила бажання укласти ліцензійний договір, він може подати письмове клопотання про відкликання своєї заяви. У такому разі збір за підтримання чинності виключного права володільця патенту вноситься у повному розмірі, починаючи з року, наступного за роком опублікування такого клопотання.

5. Ліцензійний договір, договір про передачу (відчуження) майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин вважається дійсним, якщо він укладений у письмовій формі і підписаний сторонами.

6. Передача (відчуження) майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин підлягає державній реєстрації в Реєстрі патентів з опублікуванням відомостей про це в офіційному виданні. Дозвіл (ліцензія) на використання сорту рослин не підлягає обов'язковій державній реєстрації. Відомості про видані дозволи (ліцензії) на використання сортів рослин можуть бути опубліковані в офіційному виданні та внесені до Реєстру патентів за ініціативою сторони ліцензійного договору. За внесення зазначених відомостей до Реєстру патентів за ініціативою сторони ліцензійного договору сплачується збір.

7. Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, що належать юридичній особі, яка ліквідується, можуть бути передані (відчужені) іншій юридичній особі у встановленому законом порядку.

{Стаття 40 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 41. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин

1. Чинність майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин обмежується строком, установленим законом, та підтримується, за умови сплати збору за її підтримання.

2. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин починається з наступного дня після дати державної реєстрації права та закінчується в останній день:

а) тридцятого календарного року, що відліковується з 1 січня року, наступного за роком державної реєстрації таких прав, - для сортів деревних та чагарникових культур і винограду;

б) двадцять п'ятого календарного року, що відліковується з 1 січня року, наступного за роком державної реєстрації таких прав, - для всіх інших сортів.

3. Після завершення строку чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин або їх дострокового припинення відповідно до **частини другої** статті 50 цього Закону, а також у разі відмови від таких прав відповідно до **статті 51** цього Закону відповідний сорт стає сортом суспільного надбання і його може вільно використовувати будь-яка особа з урахуванням положень **статті 19¹** цього Закону.

4. У порядку, визначеному Компетентним органом, строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин може бути подовжений, але не більше ніж на п'ять років.

{Стаття 41 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 42. Збір за підтримання чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин та підтримання чинності майнового права на поширення сорту

1. Збір за підтримання чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин та/або чинності майнового права на поширення сорту сплачується за кожний рік, починаючи з календарного року, наступного за роком державної реєстрації прав та/або державної реєстрації сорту. Збір за наступний рік сплачується протягом шести останніх місяців поточного календарного року. Збір за підтримання чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин або чинності майнового права на поширення сорту у першому календарному році, наступному за роком державної реєстрації, може бути сплачено також протягом перших шести місяців відповідного року.

Збір за підтримання чинності майнового права на поширення сорту може бути сплачено за п'ять років поспіль.

Збір за підтримання чинності майнового права на поширення сорту, який є сортом суспільного надбання або загальнопоширеним сортом, сплачується одноразово, тільки за перший рік підтримання чинності майнового права на поширення сорту, наступний за роком державної реєстрації сорту.

2. Чинність прав припиняється з першого дня року, за який збір не сплачено.

3. Збір за підтримання чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин може бути сплачено протягом 12 місяців після закінчення встановленого строку. У

такому разі розмір збору збільшується на 50 відсотків. Після сплати збору чинність прав відновлюється з наступного дня після внесення відомостей про це до Реєстру патентів.

Збір за підтримання чинності майнового права на поширення сорту може бути сплачено протягом 24 місяців після закінчення встановленого строку. У такому разі розмір збору збільшується на 50 відсотків. Після сплати збору чинність майнового права на поширення сорту відновлюється з наступного дня після внесення відомостей про це до Реєстру сортів.

4. Якщо встановлений збір не сплачено протягом зазначених у цій статті строків, в офіційному виданні публікується інформація про припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин або майнового права на поширення сорту.

5. Сплата збору за підтримання чинності майнового права на поширення сорту є обов'язковою для підтримувача сорту.

6. Розмір та порядок сплати зборів встановлюються Кабінетом Міністрів України.

{Стаття 42 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 43. Примусова ліцензія на використання сорту

1. Примусова ліцензія на використання сорту дає право особі, яка її отримує, використовувати сорт без дозволу володільця патенту. Видавати примусові ліцензії на використання сортів можуть Кабінет Міністрів України і суд.

{Частина перша статті 43 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

2. Примусова ліцензія може бути тільки невиключною, з визначенням обсягу використання сорту, строку дії дозволу, розміру та порядку виплати винагороди володільцю патенту.

{Частина друга статті 43 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

3. Кабінет Міністрів України може видати на строк до чотирьох років примусову ліцензію визначеній ним особі з мотивів надзвичайної суспільної необхідності та за умови воєнного чи надзвичайного стану з виплатою відповідної компенсації володільцю патенту. При цьому Кабінет Міністрів України може вимагати від володільця патенту надати на прийнятних фінансових умовах у розпорядження ліцензіата матеріал для розмноження сорту в обсягах, достатніх для належного здійснення прав, наданих примусовою ліцензією.

{Абзац перший частини третьої статті 43 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

Видача Кабінетом Міністрів України примусової ліцензії може бути оскаржена до суду.

4. Якщо після трьох років від дати державної реєстрації чи від дати, коли використання сорту було припинено, сорт в Україні не використовується або використовується у незначних обсягах і будь-яка особа звертається до володільця патенту з пропозицією укладання ліцензійного договору, а володільць патенту без поважних причин відмовляє, ця

особа може звернутися до суду з позовною заявою про видачу їй примусової ліцензії на використання сорту.

Якщо володілець патенту не доведе, що факт невикористання сорту чи відмова у видачі ним ліцензії зумовлені поважними причинами, а особа-позивач доведе, що вона у фінансовому і в усіх інших відношеннях у змозі компетентно та ефективно здійснювати права, надані ліцензією, примусову ліцензію може бути надано за рішенням суду на строк до чотирьох років.

{Частина четверта статті 43 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

5. Ліцензіат сплачує за видачу йому примусової ліцензії державне мито.

Стаття 44. Дії, які не визнаються порушенням майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин

{Назва статті 44 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

Використання сорту без згоди (дозволу) володільця патенту не визнаються порушеннями майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин у випадках, на які поширюються:

{Абзац перший статті 44 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

а) вичерпання виключного права володільця патенту;

{Пункт "а" статті 44 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

{Пункт "б" статті 44 виключено на підставі Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

в) обмеження дії виключного права володільця патенту.

{Пункт "в" статті 44 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

Стаття 45. Вичерпання майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин

1. Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин не поширюються на дії щодо будь-якого матеріалу його сорту або сорту, на який поширюються положення **частини третьої** статті 39 цього Закону, і одержаного безпосередньо з них продукту в разі їх збуту на території України володільцем патенту чи за його згодою, якщо такі дії:

а) не спрямовані на наступне розмноження зазначеного сорту;

б) не пов'язані з експортом посадкового матеріалу сорту до країни, в якій не охороняються майнові права інтелектуальної власності на сорти роду чи виду рослин, до якого належить зазначений сорт, крім експорту зібраного матеріалу, призначеного виключно для споживання.

{Стаття 45 в редакції Закону № 311-V від 02.11.2006}

{Статтю 46 виключено на підставі Закону № 311-V від 02.11.2006}

Стаття 47. Обмеження майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин

{Назва статті 47 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

1. Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин не поширюються на дії будь-якої особи з посадковим матеріалом сорту, що охороняється, передбачені положеннями частини другої статті 39 цього Закону, якщо вони здійснені:

{Абзац перший частини першої статті 47 в редакції Закону № 311-V від 02.11.2006}

а) як приватні та з некомерційними цілями;

б) в експериментальних цілях;

в) з метою створення інших сортів на основі сорту, що охороняється, крім випадків, передбачених положеннями частин третьої та четвертої статті 39 цього Закону.

{Пункт "в" частини першої статті 47 в редакції Закону № 311-V від 02.11.2006}

2. Будь-яка особа має право розмножувати у своєму господарстві, що не вважається порушенням майнових прав володільця патенту та власника майнового права інтелектуальної власності на поширення сорту, для власних потреб зібраний матеріал, одержаний нею у своєму господарстві шляхом вирощування сорту, що охороняється, чи сорту, на який поширюється дія частини третьої статті 39 цього Закону, за умови належності сорту до одного з таких ботанічних родів і видів:

Боби (*Vicia faba* L. var. minor; var. major Harz);

Горох посівний (*Pisum sativum* L.);

Горошок посівний (вика) (*Vicia sativa* L.);

Жито посівне (*Secale cereale* L.);

Картопля (*Solanum tuberosum* L.);

Конюшина олександрійська (*Trifolium alexandrinum* L.);

Конюшина перевернута (персидська) (*Trifolium resupinatum* L.);

Люпин жовтий (*Lupinus luteus* L.);

Люцерна посівна (*Medicago sativa* L.);

Льон низький (олійний) (*Linum humile* Mill.), включаючи льон звичайний (довгунець) (*Linum usitatissimum* L.);

Нут звичайний (*Cicer arietinum* L.);

Овес посівний (*Avena sativa* L.);

Очеретянка канарська (*Phalaris canariensis* L.);

Пажитниця багатоквіткова (райграс) (*Lolium multiflorum* Lam.);

Пшениця м'яка (*Triticum aestivum* L. emend. Fiori et Paol.);

Пшениця спельта (*Triticum spelta* L.);

Пшениця тверда (*Triticum turgidum* L. subsp. *durum* (Desf.) Husn.);

Ріпак (*Brassica napus* L. *oleifera*);

Редька (*Raphanus sativus* L.);

Рис посівний (*Oriza sativa* L.);

Тритикале (*Triticosecale*);

Ячмінь звичайний (*Hordeum vulgare* L.).

{Частина друга статті 47 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006; в редакції Закону № 864-VIII від 08.12.2015}

3. Умови дотримання законних інтересів володільця патенту щодо зазначених у частині другій цієї статті ботанічних родів і видів визначаються Кабінетом Міністрів України за такими принципами:

{Абзац перший частини третьої статті 47 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

а) розміри земельної ділянки не обмежуються;

б) зібраний матеріал може доводитись до посівних кондицій з метою розмноження власником господарства або через надання послуг;

в) власник малого господарства не сплачує винагороду володільцю патенту (під власником малого господарства тут слід розуміти власника господарства, що вирощує зібраний матеріал на площі, яка не перевищує площу, необхідну для виробництва 92 тонн зернових);

{Пункт "в" частини третьої статті 47 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

г) інші власники господарств, що використовують сорт, зобов'язані сплачувати володільцю патенту за взаємним договором винагороду, яка повинна бути нижчою від тієї, що сплачується згідно з ліцензійною угодою за розмноження того ж сорту в тому ж регіоні.

{Пункт "г" частини третьої статті 47 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

4. Контроль за виконанням цієї статті та виданих відповідно до неї правил здійснює лише володільць патенту, а власники зазначених у цій частині статті господарств та особи, що надають їм послуги, зобов'язані надавати володільцю патенту на його запит відповідну інформацію щодо використання сорту. Така інформація може надаватися також офіційними особами, якщо вона отримана під час виконання ними своїх обов'язків.

{Частина четверта статті 47 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

Стаття 48. Обов'язки володільця патенту, власника майнового права на поширення сорту та підтримувача

1. Володілець патенту та власник майнового права на поширення сорту повинні добросовісно користуватися своїми правами.

2. Володілець патенту протягом усього строку чинності патенту, а за відсутності володільця патенту - власник майнового права на поширення сорту або підтримувач забезпечує збереженість сорту чи його вихідних компонентів.

3. На запит Компетентного органу або експертного закладу володілець патенту, а за відсутності володільця патенту - власник майнового права на поширення сорту або підтримувач зобов'язаний надати інформацію, документи, матеріал, зразки сорту, що охороняється (у тому числі батьківські компоненти сорту - за наявності), з метою:

- а) перевірки збереженості сорту;
- б) визначення та оновлення офіційного зразка сорту;
- в) проведення кваліфікаційної експертизи сорту;
- г) визначення відповідності сорту морфологічним ознакам, визначеним під час його реєстрації.

4. Компетентний орган може зобов'язати володільця патенту, власника майнового права на поширення сорту або підтримувача сорту зберігати офіційний зразок.

{Стаття 48 із змінами, внесеними згідно із Законами № 311-V від 02.11.2006, № 5462-VI від 16.10.2012; в редакції Законів № 864-VIII від 08.12.2015, № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 49. Обов'язки щодо використання назви сорту

1. Будь-яка особа, яка використовує посадковий матеріал сорту, повинна застосовувати назву цього сорту навіть після закінчення строку дії правової охорони на нього.

2. При використанні сорту дозволяється поєднувати його назву зі знаками для товарів і послуг та зазначенням походження товарів. У цьому разі назва сорту повинна бути легко пізнаною.

{Стаття 49 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

Розділ V **ПРИПИНЕННЯ ЧИННОСТІ МАЙНОВИХ ПРАВ** **ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА СОРТ РОСЛИН,** **МАЙНОВОГО ПРАВА НА ПОШИРЕННЯ СОРТУ ТА** **ВИЗНАННЯ ЇХ НЕЧИННИМИ**

{Назва розділу V в редакції Законів № 311-V від 02.11.2006, № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 50. Дострокове припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин

1. Чинність майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин і патенту, що засвідчує це право, припиняється достроково у разі відмови володільця патенту від патенту у порядку, визначеному [статтею 51](#) цього Закону.

2. Чинність майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин припиняється достроково у разі несплати збору за підтримання його чинності відповідно до положень [статті 42](#) цього Закону.

3. Чинність майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин може бути припинена достроково Компетентним органом:

а) за заявою будь-якої особи про втрату однорідності чи стабільності сорту внаслідок незабезпечення його збереженості власником сорту і підтвердження в установленому порядку факту втрати;

б) у разі ненадання володільцем патенту своєчасно на вимогу Компетентного органу інформації, документів, матеріалів, зразків сорту, необхідних для перевірки однорідності чи стабільності сорту;

в) у разі ненадання на вимогу Компетентного органу пропозиції щодо нової назви сорту.

4. Чинність майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин припиняється з підстав, зазначених у частині третій цієї статті, наступного дня після внесення відомостей про це до Реєстру патентів.

5. У разі усунення підстав, зазначених у [пунктах "б" і "в"](#) частини третьої цієї статті, з яких припинено чинність майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, такі права відновлюються у порядку, визначеному Компетентним органом. У разі усунення підстави, зазначеної у [пункті "а"](#) частини третьої цієї статті, з якої припинено чинність майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, такі права відновлюються, за умови підтвердження відмінності, однорідності та стабільності сорту з проведенням одного незалежного вегетаційного циклу кваліфікаційної експертизи за клопотанням володільця патенту.

Чинність майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин і патенту, що засвідчує такі права, відновлюється з дня внесення відомостей про це до Реєстру патентів.

6. Дострокове припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин відповідно до положень [частини третьої](#) цієї статті може бути оскаржено в судовому порядку.

{Стаття 50 із змінами, внесеними згідно із Законами № 311-V від 02.11.2006, № 5462-VI від 16.10.2012; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 50¹. Припинення чинності майнового права на поширення сорту

1. Чинність майнового права на поширення сорту і свідоцтва про державну реєстрацію сорту, що його засвідчує, припиняється у разі відмови власника майнового права на поширення сорту від підтримання сорту, відомості про яку внесені до Реєстру сортів.

2. Чинність майнового права на поширення сорту припиняється у разі несплати збору за підтримання чинності права, відомості про що вносяться до Реєстру сортів відповідно до положень [статті 42](#) цього Закону.

3. Чинність майнового права на поширення сорту може бути припинена Компетентним органом:

а) у разі відсутності первинного насінництва сорту;

б) у разі втрати сортом однорідності чи стабільності внаслідок незабезпечення його збереженості володільцем патенту чи підтримувачем сорту і підтвердження в результаті перевірки збереженості сорту факту цієї втрати;

в) у разі порушення власником майнового права на поширення сорту умов обігу насіння сорту відповідно до законодавства.

4. Чинність майнового права на поширення сорту припиняється з підстав, зазначених у цій статті, після внесення відомостей про це до Реєстру сортів.

5. Після припинення чинності майнового права на поширення сорту на підставі **частини другої цієї** статті дозволяється поширення насіння сорту (крім ввезення на митну територію України) до 30 червня третього року, що відліковується від дати припинення, про що вносяться відомості до Реєстру сортів протягом двох робочих днів з дати прийняття рішення про припинення чинності.

6. У разі усунення підстав, зазначених у **пунктах "а" і "в"** частини третьої цієї статті, з яких припинено чинність майнового права на поширення сорту, таке право відновлюється у порядку, визначеному Компетентним органом. У разі усунення підстави, зазначеної у **пункті "б"** частини третьої цієї статті, з якої припинено чинність майнового права на поширення сорту, таке право відновлюється, за умови підтвердження відмінності, однорідності та стабільності сорту з проведенням однорічного циклу кваліфікаційної експертизи за клопотанням власника майнового права на поширення сорту або підтримувача.

Чинність майнового права на поширення сорту і свідоцтва про державну реєстрацію сорту, що його засвідчує, відновлюється з дня, наступного за днем внесення відомостей про це до Реєстру сортів.

{Закон доповнено статтею 50¹ згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006; із змінами, внесеними згідно із Законами № 5462-VI від 16.10.2012, № 864-VIII від 08.12.2015; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 51. Відмова від майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин

{Назва статті 51 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

1. Володільць патенту має право відмовитися від майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин і патенту, що засвідчує ці права, шляхом подання письмового повідомлення до Компетентного органу.

{Частина перша статті 51 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

2. Відмова від майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин і патенту з боку одного із володільців патенту не призводить до припинення дії прав і патенту - вони залишаються власністю інших співвласників сорту.

{Частина друга статті 51 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

3. Відмова від прав і патенту набирає чинності від дати отримання Компетентним органом письмового повідомлення, на підставі чого вносяться зміни до Реєстру патентів і здійснюється публікація в офіційному виданні Компетентного органу.

{Частина третя статті 51 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

4. Володілець патенту, який має намір відмовитися від майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин і патенту і водночас не є автором сорту (селекціонером), зобов'язаний повідомити автора про цей намір. У цьому випадку автор сорту має переважне право на одержання майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин і патенту впродовж трьох місяців від дати отримання ним повідомлення.

{Частина четверта статті 51 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

5. Якщо є чинним будь-який ліцензійний договір із володільцем патенту, відмова від майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин і патенту можлива тільки за умови згоди ліцензіата, якщо інше не передбачено договором.

{Частина п'ята статті 51 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

Стаття 52. Визнання права на сорт недійсним

1. Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин можуть бути визнані недійсними повністю або частково в судовому порядку в разі, якщо:

{Абзац перший частини першої статті 52 в редакції Закону № 311-V від 02.11.2006}

а) сорт не був відмінним на дату, на яку заявка вважається поданою;

{Пункт "а" частини першої статті 52 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

б) сорт не був новим на дату, на яку заявка вважається поданою;

в) за умови набуття майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин головним чином на підставі інформації та документів, наданих заявником, сорт не був однорідним чи стабільним на дату, на яку заявка вважається поданою;

{Пункт "в" частини першої статті 52 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

г) майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин надано особі, яка не має на це права, за умови, що воно не передається особі, яка має на це право.

{Пункт "г" частини першої статті 52 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

2. Разом з визнанням майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин недійсними визнаються недійсними в тому ж обсязі державна реєстрація цього права та патент, що його засвідчує.

{Частина друга статті 52 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

Якщо майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин визнані недійсними, вони вважаються такими, що з самого початку не мали наслідків, визначених цим Законом.

{Частину другу статті 52 доповнено абзацом згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

Розділ VI ЗАХИСТ ПРАВ НА СОРТ

Стаття 53. Порухення прав на сорт

1. Привласнення авторства є порушенням особистих немайнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин.

{Частина перша статті 53 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

2. Вчинення без дозволу особи, яка має майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, будь-яких дій по відношенню до цього сорту, що потребують дозволу згідно з положеннями статті 39 цього Закону, вважаються порушенням майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин.

{Частина друга статті 53 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

3. Порухення прав на сорт тягнуть за собою відповідальність згідно із законами України.

{Частина третя статті 53 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5462-VI від 16.10.2012}

4. Особа, права якої на сорт порушені, може вимагати:

а) припинення дій, що порушують або створюють загрозу порушення його права відносно становища, що існувало до порушення права;

б) стягнення завданих збитків, включаючи не одержані доходи;

в) відшкодування моральної шкоди;

г) вжиття інших передбачених законодавством заходів, пов'язаних із захистом прав на сорти.

Вимагати поновлення порушених прав володільця патенту може також особа, яка має право на використання сорту за ліцензійним договором, якщо інше не передбачено цим договором.

{Абзац другий пункту "г" частини четвертої статті 53 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

5. Особа, яка порушила права на сорт, зобов'язана на вимогу особи, якій належать ці права, припинити порушення права і відшкодувати завдані збитки.

Стаття 54. Спори, що вирішуються в судовому порядку

1. Особа, права якої на сорт порушені, може звернутися до суду за захистом своїх прав.

2. Спори з будь-яких питань щодо відносин, що регулюються цим Законом, можуть вирішуватися в судовому порядку.

3. Суди відповідно до їх компетенції розглядають спори щодо:

а) виникнення права на сорт і його державної реєстрації;

б) сортів, створених у зв'язку з виконанням службових обов'язків або за дорученням роботодавця;

в) авторства на сорт;

г) винагороди авторам;

ґ) укладання та виконання ліцензійних договорів;

д) визначення володільця патенту;

е) визнання права на сорт недійсним;

є) дострокового припинення прав;

ж) порушення права на сорт;

з) визнання сорту придатним для поширення в Україні;

и) назви сорту.

{Стаття 54 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006; в редакції Закону № 2763-IX від 16.11.2022}

Стаття 55. Відповідальність за порушення прав на сорти

1. Суд має право ухвалити рішення про:

а) відшкодування моральної (немайнової) шкоди, заподіяної порушенням прав на сорт, з визначенням розміру відшкодування;

б) відшкодування збитків, завданих порушенням майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин;

{Пункт "б" частини першої статті 55 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

в) стягнення із порушника отриманого внаслідок порушення прав на сорт доходу, включаючи втрачену володільцем патенту вигоду;

{Пункт "в" частини першої статті 55 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

г) стягнення компенсації, що визначається судом у розмірі від 10 до 50000 мінімальних заробітних плат, з урахуванням того, чи було вчинене порушення без умислу чи навмисно, замість відшкодування збитків або стягнення доходу;

д) припинення дії, яка створює загрозу порушення прав на сорт.

{Пункт "д" частини першої статті 55 із змінами, внесеними згідно із Законом № 311-V від 02.11.2006}

2. Суд може постановити рішення про накладення на порушника штрафу у розмірі 10 відсотків суми, присудженої судом на користь позивача. Сума штрафів передається у встановленому порядку до Державного бюджету України.

3. Суд може постановити рішення про:

а) вилучення з комерційного обігу чи конфіскацію незаконно одержаного відповідачем будь-якого матеріалу сорту та продукту, отриманого безпосередньо з нього (матеріал та продукт сорту, добросовісно набуті іншими особами, конфіскації не підлягають);

б) вилучення чи конфіскацію матеріалів і/або обладнання, які були значною мірою використані для незаконного виробництва матеріалу сорту.

Розділ VII ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 56. Державне мито та збори

1. Розмір та порядок сплати державного мита, передбаченого цим Законом, установлюються законодавством. Кошти, одержані від сплати державного мита, зараховуються до Державного бюджету України і спрямовуються на заходи з реалізації державної політики у сфері охорони прав на сорти рослин, зокрема на сплату членського внеску України до бюджету Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин.

2. Розмір передбачених цим Законом зборів та **порядок їх сплати** визначаються Кабінетом Міністрів України.

3. Збори сплачуються до державного бюджету та використовуються на покриття витрат за дії, пов'язані з охороною прав на сорти рослин.

{Частина третя статті 56 в редакції Закону № 311-V від 02.11.2006; із змінами, внесеними згідно із Законом № 5462-VI від 16.10.2012; в редакції Закону № 864-VIII від 08.12.2015}

{Частина четверту статті 56 виключено на підставі Закону № 5462-VI від 16.10.2012}

Стаття 57. Державне стимулювання створення та використання нових сортів

1. Держава стимулює створення нових сортів рослин, встановлює авторам сортів (селекціонерам) пільгові умови оподаткування та кредитування, надає їм інші пільги відповідно до чинного законодавства.

2. Авторам високоефективних широко поширених в Україні сортів може присвоюватися почесне звання "Заслужений селекціонер України".

Розділ VIII ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 58. Правовий статус патентів, виданих до введення у дію цього Закону

Чинні патенти України на сорти рослин, видані відповідно до законодавства, що діяло до введення в дію цього Закону, прирівнюються за правовим статусом до патентів, виданих згідно з цим Законом.

Стаття 59. Чинність виданих до набрання чинності цим Законом авторських свідоцтв

Авторські свідоцтва СРСР на сорти рослин, а також видані до набрання чинності цим Законом на підставі Постанови № 935 Кабінету Міністрів України від 22 листопада 1993 року авторські свідоцтва України на сорти рослин є чинними. Зазначені авторські свідоцтва можуть бути безоплатно обмінені на свідоцтва про авторство на сорт, визначені цим Законом.

Стаття 60. Особливості незавершеної до набрання чинності цим Законом експертизи заявки про видачу патенту на сорт рослин

Експертиза заявки про видачу патенту на сорт рослин, що не завершена до набрання чинності цим Законом, проводиться у подальшому в порядку, встановленому цим Законом. У цьому разі визначається відповідність сорту умовам патентоспроможності, встановленим законом, що був чинним на дату подання заявки.

Розділ IX ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 липня 2002 року.

2. Протягом п'яти років з дня набрання чинності цим Законом роди і види сортів рослин, на які поширюється право власника сорту, можуть бути обмежені Кабінетом Міністрів України відповідно до [Міжнародної конвенції з охорони нових сортів рослин](#), учасницею якої є Україна.

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний термін з дня набрання чинності цим Законом:

підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування органами виконавчої влади прийнятих ними нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону.

4. До приведення законодавства України у відповідність із цим Законом закони та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

5. Внести до підпункту "у" пункту 6 статті 3 Декрету Кабінету Міністрів України від 21 січня 1993 року № 7-93 "Про державне мито" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 13, ст. 113; 2002 р., № 6, ст.43)

в абзаці першому слова "і за дії, пов'язані з підтриманням чинності патентів на сорти рослин" виключити;

абзаци чотирнадцятий - тридцять третій замінити двома абзацами такого змісту:

"за реєстрацію права на сорт	- 1,0 неоподаткованого мінімуму доходів громадян;
за видачу примусової ліцензії на право використання сорту	- 3,0 неоподаткованого мінімуму доходів громадян".

Президент України

Л.КРАВЧУК

м. Київ
21 квітня 1993 року
№ 3116-ХІІ

Про охорону прав на сорти рослин
Закон України від 21.04.1993 № 3116-ХІІ
Редакція від **31.12.2023**, підстава — [2801-ІХ](#)
Постійна адреса:
<https://zakon.rada.gov.ua/go/3116-12>

Законодавство України
станом на 15.02.2024
чинний

3116-12

Публікації документа

- **Голос України** від 21.05.1993
- **Відомості Верховної Ради України** від 25.05.1993 — 1993 р., № 21, стаття 218